

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ZPRÁVA O STAVU OBCHODOVÁNÍ S LIDMI V ČESKÉ REPUBLICCE ZA ROK 2024

Praha 2025

Obsah:

ÚVOD.....	3
1. POPIS AKTUÁLNÍ SITUACE A TRENDŮ.....	4
2. KRIMINÁLNÍ STATISTIKY.....	7
2.1 Počet registrovaných trestných činů.....	7
2.2 Pachatelé v trestním řízení.....	7
2.3 Vybrané kazuistiky.....	7
2.4 Oběti obchodování s lidmi.....	8
2.5 Péče o oběti obchodování s lidmi.....	9
3. SOUVISEJÍCÍ TRESTNÁ ČINNOST A DOPROVODNÉ JEVY.....	9
3.1 Situace v oblasti prostituce.....	9
3.2 Situace v oblasti trestného činu kuplířství.....	10
3.3 Situace v oblasti neoprávněného zaměstnávání cizinců.....	10
4. INFORMACE O OBCHODOVÁNÍ S OSOBAMI MLADŠÍMI 18 LET.....	14
5. PODPORA ZE STRANY POMÁHAJÍCÍCH ORGANIZACÍ.....	18
5.1 La Strada Česká republika, o.p.s.....	18
5.2 Arcidiecézní charita Praha.....	22
5.3 Diakonie Českobratrské církve evangelické.....	24
5.4 Mezinárodní organizace pro migraci.....	24
5.5 ROZKOŠ bez RIZIKA, z. s.....	25
5.6 Správa uprchlických zařízení MV.....	26
6. FINANČNÍ ZDROJE.....	29
6.1 Finance poskytnuté Ministerstvem vnitra ČR.....	29
6.2 Finance poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.....	29
7. PREVENCE A VZDĚLÁVÁNÍ.....	29
7.1 Vzdělávání.....	29
7.2 Prevence.....	36
8. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY A ROZSUDKY SOUDŮ V PŘÍPADECH OBCHODOVÁNÍ S LIDMI.....	40
8.1 Rozsudky soudů.....	43
8.2 Trestný čin obchodování s lidmi v dovolací činnosti.....	45
8.3 Rozhodovací činnost obecných soudů a Ústavního soudu.....	46
8.4 Rozhodovací činnost Evropského soudu pro lidská práva.....	46
9. PARTNERSTVÍ.....	49
9.1 Partnerství v rámci ČR.....	49
9.2 Přeshraniční spolupráce.....	50
9.3 Poznatky ZÚ ČR k obchodování s lidmi ve vztahu k ČR.....	51
10. PRIORITY.....	56
TABULKOVÁ ČÁST.....	57
1. STATISTICKÉ VÝSTUPY PČR.....	57
2. STATISTICKÉ VÝSTUPY MS.....	58
3. OBCHODOVÁNÍ S LIDMI MLADŠÍMI 18 LET (MPSV, ZDC).....	59
4. STATISTICKÉ VÝSTUPY MV.....	61
5. STATISTICKÉ VÝSTUPY VE VZTAHU K NELEGÁLNÍMU ZAMĚSTNÁVÁNÍ (MPSV).....	61
6. DOTACE MPSV POSKYTOVANÉ NNO V ROCE 2024.....	62
POUŽITÉ ZKRATKY.....	63
PRÁVNÍ PŘEDPISY.....	64

ÚVOD

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice je informativním dokumentem předkládaným Ministerstvem vnitra ČR (dále jen „MV“), a to na základě usnesení vlády ČR ze dne 23. ledna 2008 č. 67 k Národní strategii boje proti obchodování s lidmi pro období let 2008-2011. Tato zpráva je v pořadí již **sedmnáctou zprávou o stavu obchodování s lidmi v České republice**.

Cílem zpráv o stavu obchodování s lidmi v České republice je poskytnout podrobné informace o situaci v oblasti obchodování s lidmi na území České republiky (dále jen „ČR“) vždy za období **od 1. ledna do 31. prosince daného roku**.

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v ČR za rok 2024 (dále jen „Zpráva“) se zaměřuje zejména na obchodování s lidmi ve smyslu skutkové podstaty ustanovení **§ 168 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“). Z části, obdobně jako v předchozích letech, se věnuje též jevům doprovodným a s obchodováním s lidmi úzce souvisejícím.

Zprávu zpracovává odbor prevence kriminality MV, a to zejména na základě podkladů od členů Mezirezortní koordinační skupiny pro oblast boje proti obchodování s lidmi (dále jen „MKS“) a dalších domácích a zahraničních spolupracovníků v oblasti potírání obchodování s lidmi. Veškeré poskytnuté informace napomáhají zpracovatelům této zprávy při kontinuálním monitoringu situace v oblasti obchodování s lidmi a zejména k plnění funkce národního reportéra, respektive ekvivalentního mechanismu¹, pro oblast boje proti obchodování s lidmi.

Všem partnerům za jejich spolupráci náleží vřelé poděkování.

Poznámky k textu:

Genderová vyváženost: V textu pod pojmem cizinec míníme osobu jak pohlaví ženského, tak mužského, tzn. jak cizince, tak cizinku, pokud z jednotlivých konkrétních případů nevyplývá něco jiného. Stejně je tomu i při užívání pojmu migrant, zaměstnanec, občan, pracovník atd., obdobně též při udávání státní příslušnosti. V textu je přísně rozlišována příslušnost ke konkrétnímu pohlaví v případech, kdy tak učinili stálí členové MKS při zpracovávání podkladů pro tuto zprávu.

Korektura: Text neprošel jazykovou a stylistickou úpravou.

¹ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sections/national-rapporteurs_en

1. POPIS AKTUÁLNÍ SITUACE A TRENDŮ

V roce 2024 bohužel nadále pokračovala válka na Ukrajině, která byla zahájena dne 24. února 2022, a tak v této souvislosti pokračovaly preventivně osvětové kampaně zaměřené na ochranu válečných uprchlíků před jakýmkoliv druhem kriminality, včetně obchodování s lidmi. I v jejich důsledku lze i nadále konstatovat, že ani v roce 2024 **nebyla potvrzena oběť obchodování s lidmi z řad uprchlíků z Ukrajiny** (tato skutečnost se váže jak na zahájené, probíhající či ukončené trestní řízení, tak na pravděpodobnou oběť, která byla na základě definovaných kritérií zařazena do Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi).

Ve srovnání s předchozím rokem nebyly v roce 2024 zaznamenány žádné zásadní změny ve zjištěných formách páčání trestné činnosti obchodování s lidmi ani v metodách používaných pachateli této trestné činnosti. I nadále je tudíž velice obtížné predikovat vývojové trendy trestné činnosti obchodování s lidmi, a to zejména s ohledem na znepokojivou mezinárodní situaci – pokračující válku na Ukrajině a napětí na Blízkém východě.

Česká republika stejně jako v minulých letech **byla** v oblasti trestné činnosti obchodování s lidmi nejen zemí **cílovou a tranzitní**, ale rovněž **zemí zdrojovou**. Hlavními formami bylo zejména **užití obětí obchodování s lidmi k prostituci** a **užití k nuceným pracím** nebo k jiným formám vykořisťování nebo kořistění z takového jednání. Stav, struktura a dynamika trestné činnosti obchodování s lidmi je tedy srovnatelná s rokem 2023. Jednání a chování pachatelů působí opět sofistikovanějším dojmem, což potvrzuje i narůstající využívání převážně lsti, zneužití závislosti nebo omylu.

U určitých specifických cílových sociálních skupin byly ze strany pachatelů zaznamenány násilné projevy jako prostředek donucení obětí k poslušnosti. Lze konstatovat, že problematika obchodování s lidmi, tak jak byla zjišťována na území ČR, je obdobná jako v ostatních členských státech EU a koreluje s aktuálními evropskými trendy tohoto typu organizovaného zločinu. Tento závěr vyplývá mimo jiné zejména z informací získávaných v průběhu expertních jednání v rámci projektu Europolu EMPACT THB.

Jako **nejčastější forma** obchodování s lidmi se v ČR opět objevovalo **užití obětí obchodování s lidmi k jiným formám vykořisťování**, dále pak **užití k prostituci** a **k nuceným pracím** anebo kořistění z takového jednání, kdy **se pachatelé zaměřují především na osoby ze sociálně a ekonomicky slabého prostředí**, které jsou **nuceny vykonávat fyzicky náročné práce**, avšak celý výdělek, nebo jeho část, je těmto osobám odebrán. Výjimkou nejsou ani případy, kdy pachatelé svým obětem odebírají také sociální dávky a důchody. Chování a jednání pachatelů je často spojeno s použitím lsti, zneužitím závislosti či omylu ve vztahu k obětem tohoto trestného činu, stejně tak jako použití násilí či pohrůžky násilí k vynucování si požadovaného jednání ze strany pachatelů.

V případech, v nichž je spatřováno podezření na **obchodování s lidmi k jiným formám vykořisťování či užití k nuceným pracím**, bylo ze strany pachatelů **pokračováno v trendu** páčání, který byl typický pro předchozí roky, tedy **užití tzv. „agenturního zaměstnávání“**, případně se v této oblasti projevily aktivity právnických osob, které mají povolení ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ke zprostředkování práce. Velmi často jsou **cílovou skupinou těchto agentur nekvalifikovaní nebo zahraniční pracovníci**, jež jsou zranitelnější vůči špatnému zacházení. Díky tomu může být

zaměstnancům placena **nízká mzda, neplaceny přesčasy**, ale také dochází ze stran agentur k **nepřiměřeným srážkám** např. **za zprostředkování práce, dopravu** či (velmi často nekvalitní) **ubytování**. Vedle výše popsaných hrozeb se také pracovníci často potkávají se **zneužíváním závislosti a hrozbou deportace**, v případě, že se jedná o cizince, ale také **s omezením přístupu k jejich právům** na základě **špatně uzavřených či neplatných smluv**. Jako **země původů zájemců o pracovní uplatnění** byla v roce 2024 nejčastěji zastoupena **Ukrajina, Slovensko a Rumunsko**. Vedle evropských pracovníků zahrnovali velkou část také obyvatelé **Mongolska, Vietnamu, Indie a Filipín**. Rovněž byl zaznamenán trend zaměstnávání **moldavských státních příslušníků na padělané rumunské doklady** z důvodu snadnějšího přístupu na pracovní trh pro občany členských států EU.

Pokračujícím trendem je stoupající sofistikovanost trestné činnosti obchodování s lidmi, kdy oběti mají v mnoha případech velice malou možnost zjistit, že se staly předmětem zájmu organizované skupiny pachatelů. Pachatelé neustále zdokonalují metody, kterými již ve zdrojové zemi uvádějí oběti v omyl o podmínkách, za jakých budou žít a pracovat v zemi cílové. Využívají k tomu velmi kvalitně padělaných dokumentů a znalosti prostředí regionů, ve kterých obchodované osoby v zemi původu získávají, stejně tak jako znalosti prostředí v cílových zemích. V uplynulém období je rovněž v oblasti obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování zaznamenávána již zmíněná činnost zprostředkovatelských firem pro tzv. „agenturní zaměstnávání“, u kterých je kromě podílu na obchodování s lidmi zjišťováno i páčání hospodářské trestné činnosti.

Situace v oblasti nelegálního obchodování s lidskými tkáněmi a orgány v ČR byla i v roce 2024 nadále **velmi uspokojivá**. Dle dostupných informací k této nelegální činnosti na území ČR nedochází. **Transplantační systém v ČR je natolik regulovaný, že nelegální nakládání s orgány a tkáněmi by bylo jen velmi obtížně utajované.** K tomu přispívá především stanovení pravidel zajištění sledovatelnosti, a to v každé fázi procesu od odběru až po transplantaci, a také dohledatelnost jak dárce orgánů, tak příjemce orgánů. Zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje povinnosti týkající se sledovatelnosti, kterou zajišťují poskytovatelé zdravotních služeb při poskytování zdravotních služeb v souvislosti s darováním a transplantacemi tkání a orgánů. Mezi ně patří transplantační centra, poskytovatelé zdravotních služeb provádějící odběry tkání a transplantace tkání a tkáňové banky. Důležitou úlohu při zajišťování sledovatelnosti a dohledatelnosti dárců i příjemců tkání a orgánů hraje Koordinační středisko transplantací (dále jen „KST“), které mimo jiné vede Národní registry související s darováním, odběrem a transplantacemi tkání a orgánů. KST dále provádí výběr nejvhodnějších příjemců pro odebrané orgány a pro tkáň určené k přímému přenosu do těla příjemce. Tento výběr se provádí výlučně z Národního registru osob čekajících na transplantaci orgánů na základě písemného předem definovaného alokačního algoritmu. KST rovněž zajišťuje a koordinuje mezinárodní spolupráci při provádění výměny orgánů určených k transplantaci a plní úkoly související s výměnou orgánů mezi členskými státy Evropské unie a mezi členskými státy a třetími zeměmi. **Všechna tato opatření vedou k tomu, že nelegální obchodování s lidskými tkáněmi a orgány v ČR je prakticky nemožné.**

Pokračuje však nepříznivá situace v oblasti náhradního mateřství. Zahraniční reprodukční kliniky stále **najímají a rekrutují ženy z Ukrajiny**, aby se staly **náhradními matkami**, zejména **pro západoevropské svobodné či homosexuální muže**, kteří nesplňují zákonné podmínky pro legální náhradní mateřství, a proto v posledním stadiu gravidity zorganizují členové organizované skupiny vycestování ukrajinské náhradní matky na území ČR k samotnému porodu. Náhradní matka a muž před matričním úřadem v České republice předstírají, že tvoří pár. Učiní prohlášení o určení otcovství, kdy souhlasně prohlásí, že otcem dosud nenarozeného dítěte je přítomný muž, čímž dojde k následnému zapsání muže jakožto otce po narození dítěte do rodného listu. Současně prohlásí, že dítě nabude státního občanství po otci. Po narození dítěte podepíše surrogátní matka sadu dokumentů, v níž se vzdává práv k dítěti a uděluje souhlas s jeho přestěhováním do země otce a současně uděluje muži plnou moc k činění veškerých právních úkonů ve vztahu k dítěti samostatně atd. Poté je dítěti na příslušném konzulárním úřadě vyřízen cestovní doklad a po jeho obdržení muž dítě odváží do své domovské země.

V této souvislosti se Česká republika, resp. NCOZ SKPV, stalo leaderem operativní akce (OA) 2.2 zaměřené na problematiku nelegálního komerčního náhradního mateřství a prodeje dětí. V aktuálním politickém cyklu EMPACT je v kapitole boje proti obchodování s lidmi boj proti nelegálnímu komerčnímu náhradnímu mateřství jedním z prioritních témat. V rámci vedení této operativní akce se NCOZ SKPV zavázala k zorganizování konference na dané téma. Konference proběhla v termínu 8.- 10. 10. 2024 a jejím tématem byla diskuse o přístupu členských států EU v boji proti tomuto nebezpečnému fenoménu. Na stránkách www.echo24.cz vyšla dne 14. 10. 2024 tisková zpráva k předmětu konference s názvem Konference NCOZ: Experti z 11 evropských zemí odhalili stinné stránky náhradního mateřství. Dne 18. 10. 2024 vyšla online dostupná verze letáku vydaného Eurojustem k problematice nelegálního obchodu s dětmi². Dalším mediálním výstupem je připravovaná série článků na platformě iRozhlas, která následně bude dostupná v podcastu s názvem Vinohradská 12.

Podle neziskové organizace La Strada bylo v roce 2024 pokračujícím trendem **vykořisťování pracovních migrantů (včetně uprchlíků z Ukrajiny)**. S ohledem na počet a intenzitu těchto případů **nelze hovořit o ojedinělých incidentech**, ale o mezi zaměstnavateli značně rozšířených praktikách. Objevily se však také případy **obchodování s lidmi za účelem nucené žebroty**, za účelem nuceného **poskytování sexuálních služeb**, a případy nucené práce s **cíleným náborem osob bez domova a bez přístřeší**. **Současná právní úprava a kontrolní mechanismy v oblasti ochrany a vymáhání práv zaměstnanců se jeví jako nedostatečné**. Přestože mají inspektoráty práce klíčovou roli v odhalování porušení zákona ze strany zaměstnavatelů a mohou jim za ně ukládat sankce, nemají dostatečné nástroje k tomu, aby zaměstnancům účinně pomohly domoci se jejich práv – například **vymoci nevyplacenou mzdu; ochránit jejich pobytové oprávnění v případech, kdy byli k nelegální práci donuceni jednáním a pokyny zaměstnavatele; či řešit podvodné praktiky zaměstnavatelů spojené s dluhovým uvázáním zaměstnanců v jejich práci**. **Poškozený zaměstnanec může uplatňovat své nároky**

² Dostupné na <https://www.eurojust.europa.eu/publication/surrogacy-and-human-trafficking>.

u soudu, avšak zpravidla se jedná o nízkopříjmové cizince, pro které je soudní řízení zdlouhavé a finančně náročné.

2. KRIMINÁLNÍ STATISTIKY

2.1 Počet registrovaných trestných činů

V roce 2024 bylo dle statistik dodaných Národní centrálou proti organizovanému zločinu (dále jen „NCOZ“) **registrováno celkem 39 trestných činů obchodování s lidmi (+19)**, z tohoto počtu bylo **25 trestných činů přímo objasněno a 4 trestné činy byly objasněny dodatečně**.

2.2 Pachatelé v trestním řízení

Stále platí, že podíl cizinců na páčání této trestné činnosti je oproti občanům ČR nižší. Z **28 stíhaných a vyšetřovaných osob** v roce 2024 bylo **26 občanů ČR a 2 cizinci**. Z celkového počtu 28 stíhaných osob bylo **16 mužů a 12 žen**. Dále se jednalo o **12 recidivistů a 3 nezletilé osoby**. Podíl cizinců na páčání trestné činnosti obchodování s lidmi nedoznal v roce 2024 prakticky žádných změn. Většinou se opět jednalo o cizí státní příslušníky, kteří využívali nějakou zákonnou formu pobytu na území České republiky a trestnou činnost páchali společně s občany České republiky. Dlouhodobě je zjišťováno, že země původu těchto cizinců se i nadále většinou shoduje se zemí původu obchodovaných obětí.

Dle údajů evidovaných MS bylo v roce 2024 vyřízeno celkem **13 trestných činů obchodování s lidmi dle ustanovení § 168 TZ. Odsouzeno bylo celkem 11 osob** – z toho byly 4 osoby odsouzeny k podmíněnému trestu odnětí svobody a 7 osob k trestům nepodmíněným (z toho 4 v rozpětí 1-5 let a 3 v rozpětí 5-15 let).

2.3 Vybrané kazuistiky

Pro lepší představu o aktuálním modu operandi níže nabízíme stručné popisy 2 případů trestního stíhání za trestný čin obchodování s lidmi.

Policisté Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ SKPV obvinili v roce 2023 v rámci trestního řízení ve spisu MARKÝZ 8 fyzických osob a 1 právnickou osobu z trestných činů „kuplířství“ a „účast na organizované zločinecké skupině“ v souvislosti s provozováním několika desítek webů inzerujících poskytování sexuálních služeb za úplatu. V květnu 2024 poté došlo, na základě probíhajícího vyšetřování, k rozšíření trestního stíhání jednoho z pachatelů, který je obviněn ze spáchání trestných činů „Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy“, „Týrání osoby žijící ve společném obydlí“, „Sexuální nátlak“, „Ublížení na zdraví“ a „Ohrožování výchovy dítěte“. V rámci vyšetřování bylo dále v prosinci 2024 zjištěno, že dotčený se snaží ovlivňovat doposud nevyslechnuté svědky, a proto byl na základě § 67 písm. b) trestního řádu vzat do vazby. Stíhání ostatních obviněných probíhá na svobodě.

Dne 23. 11. 2021 byl realizován trestní spis, vedený pod krycím názvem ZBOJNÍK, kde bylo obviněno 5 osob pro pokračující zvláště závažný zločin obchodování s lidmi a pokračující zločin kuplířství. Policisté NCOZ spolupracovali v rámci společného vyšetřovacího týmu

s britskými kolegy z Nottinghamshire Police. V rámci tohoto spisu byl v tomto roce nálezem ústavního soudu č. IV. ÚS 2637/23 zrušen rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 6. 2023, č. j. 10 To 46/2023-3619, v němž byly dvě poškozené osoby odkázány s nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních a nově bylo rozhodnuto, že pachatelé jsou nuceni zaplatit poškozeným náhradu škody v celkové výši 1 788 182 Kč.

2.4 Oběti obchodování s lidmi

2.4.1 Oběti v trestním řízení

Vzhledem k tomu, že policejní statistiky v případě trestného činu obchodování s lidmi vykazují **pouze počet skutků dle objektů napadení, nelze zde uvést počet obětí. Zároveň, pokud je ve statistice vykázan jeden skutek**, tak to značí, že se jedná o jeden skutek, **kde objektem napadení byla alespoň jedna osoba, která má danou charakteristiku**, tedy, že se například jednalo o mladistvého ve věku 15–17 let, ale tím, že se vyazuje počet skutků, ne počet osob, tak ze statistik nelze vyčíst, jestli v daném skutku byla jedna osoba s danou charakteristikou, nebo více osob. Vypovídající hodnota těchto statistik je na velmi špatné úrovni, důsledkem čehož je složitá tvorba cílených opatření a komplikované je též reportování o situaci v ČR v rámci mezinárodních závazků. Proto je zlepšení sběru dat v oblasti obchodování s lidmi jedním z úkolů Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v ČR na období 2020-2023, jejíž platnost byla prodloužena až do roku 2025. Tento úkol je úzce provázán s dlouhodobým projektem rozvoje a inovace statistik, jehož cílem je vytvoření souhrnu návrhů na změnu sledování kriminality, přestupků a správních postihů pro potřebu trestní politiky. Záměrem je rozšíření dostupnosti dat o kriminalitě, propojení statistik kriminality jednotlivých subjektů, snadné dohledání a analýza jednotlivých trestních řízení, stejně jako zmírnění administrativní zátěže ve vykazování statistik kriminality a zefektivnění celého systému zadávání a sdílení dat s důrazem na ušetření prostředků i lidské práce.

2.4.2 Pravděpodobné oběti a Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi

V rámci Programu, který je určen pro oběti obchodování s lidmi starší 18 let jak pro občany EU obchodované na území ČR, pro občany třetí země obchodované na území ČR a pro občany ČR obchodované na území ČR či v zahraničí, bylo **v roce 2024** zařazeno **celkem 10 pravděpodobných obětí** obchodování s lidmi (pravděpodobné oběti zařazovány jak spolupracující nestátní neziskovou organizací, tak Policií ČR). Jednalo se o osoby z ČR (8), Slovenska (1) a Ukrajiny (1). Z této skupiny bylo **5 žen a 5 mužů. U 2 žen (ČR, Ukrajina) se jednalo o podezření na sexuální vykořisťování a ve dvou případech šlo o kombinaci sexuálního, pracovního, popř. jiného typu vykořisťování** (nucená práce, nucená žebrota). **U všech ostatních (8) osob se jednalo o podezření na pracovní vykořisťování.** Pět osob bylo v roce 2024 z Programu vyřazeno (1x ČR, 1x Ukrajina, 3x Venezuela). **Celkem bylo od roku 2003 zařazeno do Programu 345 pravděpodobných obětí obchodování s lidmi.**

Obětem v Programu bylo poskytováno ubytování, psychosociální služby, zdravotní služby, rekvalifikační kurzy, služby tlumočení, právní asistence a služby advokáta. Důraz byl také kladen na asistenci při vyhledávání zaměstnání. Všechny oběti zařazené do Programu

souhlasily s předáním podnětů na prošetření jejich případů na příslušný útvar Policie ČR a všechny oběti taktéž souhlasily se spoluprací s orgány činnými v trestním řízení.

V roce 2024 pobývalo na dlouhodobém pobytu dle § 42e zákona o pobytu cizinců celkem 6 osob – pravděpodobných obětí obchodování – občané Filipín, jimž bylo uděleno v roce 2019. U víz a pobytů udělených za účelem strpění obchodovaným osobám nejsou počty známy.

2.5 Péče o oběti obchodování s lidmi

ČR disponuje pro oběti obchodování s lidmi, mimo Program, celým systémem sociálních služeb, jenž je upraven zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“). Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím jednotlivých druhů sociálních služeb, podmínky nároku na výplatu příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb³ atd.

Podle zákona o sociálních službách je možné poskytovat sociální služby jen na základě registrace u místně příslušného krajského úřadu. Seznam registrovaných poskytovatelů sociálních služeb je veřejně přístupný v registru poskytovatelů sociálních služeb na webové adrese <https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb#/registr-poskytovatelu-prehled>.

V Registru poskytovatelů sociálních služeb je v současné době⁴ registrováno celkem 54 sociálních služeb, jejichž cílová skupina jsou oběti obchodu s lidmi. Z tohoto počtu je jich 27 zaměřených také na osoby mladší 18 let. (Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, Informace k 23. 6. 2025). Ministerstvo práce a sociálních věcí dlouhodobě podporuje, v rámci dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb, organizace, které poskytují sociální služby převážně cílové skupině „oběti obchodu s lidmi“. **Dotační podpora těmto organizacím ze strany MPSV za rok 2024 činila 27 943 500 Kč.**

3. SOUVISEJÍCÍ TRESTNÁ ČINNOST A DOPROVODNÉ JEVY

3.1 Situace v oblasti prostituce

V oblasti prostituce nebyly v roce 2024 zaznamenány žádné podstatné změny. Nadále jsou sexuální služby nejčastěji poskytovány v tzv. „privátech“ nebo formou eskortního servisu. Pouliční prostituce je dlouhodobě na ústupu a lze ji zaznamenat jen v menší míře a v konkrétních lokalitách, nejčastěji zejména v Ústeckém a Jihočeském kraji, přičemž sociální a vzdělanostní úroveň pouličních prostitutek je na nejnižším stupni. Ve značné míře se jedná o nejrizikovější prostitutky ve smyslu zdravotním a hygienickým, které užívají omamné a psychotropní látky. Velké množství osob se aktivně nabízí jako „příležitostné“ prostitutky a reaguje na nabídku práce v erotice, prezentovanou zejména na internetu.

³ Sociální služby zahrnují sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní.

⁴ K datu 23. 6. 2025

Na základě prováděných šetření a monitoringu tohoto jevu nejen na ulicích, ale také v privátech či nočních klubech, bylo zjištěno, že téměř ve všech případech jde o prostituci dobrovolnou, kdy ji vykonávají osoby z široké škály vzdělanostních, věkových a sociálních vrstev. Přestože výkon prostituce je dobrovolný, je i v ČR zřejmý celoevropský trend vykořisťování žen původem z Asie, Ukrajiny, Latinské Ameriky a Afriky, které prostituci provozují. Sociální, bezpečnostní a finanční podmínky těchto zdrojových zemí nutí ženy odcestovat na omezenou dobu na turistická víza do ČR či jiných vybraných evropských států, v nichž se velice často stávají „příležitostnými“ prostitutkami v tom smyslu, že nejprve splatí dluh za letenku osobám, které je k provozování prostituce přiměly. Po splacení dluhu v provozování prostituce dobrovolně pokračují a snaží posílat vydělané peníze rodinným příslušníkům do země původu.

Celkovou podobu sexbyznysu v roce 2024 v ČR do značné míry ovlivnila také činnost pracovníků NCOZ SKPV, kteří v druhé polovině roku 2023 provedli realizaci případu, ve kterém skupina pachatelů držela monopol v oblasti provozování webových stránek, na nichž byly nabízeny sexuální služby za úplatu. Tito pachatelé jsou podezřelí, že kořistili z poskytování prostituce inzerovaných osob. Na základě tohoto došlo k zajištění věci (49 závadových webových stránek) ve smyslu ustanovení § 79a odst. 1 trestního řádu, které byly nástrojem trestné činnosti. Tisíce žen inzerujících na těchto stránkách byly nuceny převést svou inzerci na jiné, méně známé, stránky s menším dosahem, nebo zcela skončit svou inzercí. V roce 2024 pokračovalo vyšetřování tohoto případu, kdy policisté NCOZ SKPV shromažďovali důkazy, které povedou k návrhu na podání obžaloby, kdy lze předpokládat, že výsledek tohoto trestního řízení před soudem bude precedens, který nastaví další směřování obdobných webů a fungování erotické inzerce v ČR.

3.2 Situace v oblasti trestného činu kuplířství

Policejní statistiky vykazují **v roce 2024 celkem 46 (-28) registrovaných trestných činů kuplířství** dle ustanovení § 189 TZ. **Objasněno** bylo celkem **36 případů, stíháno** bylo **32 (-19) osob**, z toho **12 mužů, 19 žen a 1 právnická osoba** (viz tabulková část). MS ve svých statistikách vyazuje za rok 2024 celkem **34 zaznamenaných případů a 34 odsouzených osob za trestný čin kuplířství** dle ustanovení § 189 TZ. Trend ve vztahu k uloženým trestům zůstal i v roce 2024 nezměněný, kdy **podmíněné tresty převyšují** (30) nad nepodmíněnými (3).

3.3 Situace v oblasti neoprávněného zaměstnávání cizinců

Významným subjektem v problematice potírání nelegálního zaměstnávání cizinců je kromě policie též SÚIP, resp. jeho oblastní inspektoráty práce (OIP), které vykonávají kontrolní činnost v oblasti dodržování ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, včetně těch, která upravují podmínky výkonu práce zahraničními občany na území ČR, dodržování ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, a dalších právních předpisů upravujících pracovní a mzdové podmínky, a kontroly v oblasti dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V praxi jsou nejzávažnějšími porušeními pracovněprávních předpisů ta, která mohou mít užší souvislost s trestněprávní rovinou, tj. trestný čin obchodování s lidmi a přestupky postihující umožnění výkonu nelegální práce.

Z celkového počtu 6 328 kontrol zaměřených přímo na nelegální zaměstnávání bylo oblastními inspektoráty práce zkontrolováno celkem **6 065 podnikatelských subjektů**. Orgány inspekce práce při svých kontrolách odhalily celkem **1 934 nelegálně zaměstnaných fyzických osob**, z toho se jednalo o **541 občanů ČR, 85 občanů EU a 1 308 cizinců, občanů třetích zemí**. V uplynulém roce došlo oproti roku 2023 k poklesu v počtu nelegálně zjištěných pracujících osob. Ke snížení došlo zejména v kategorii nelegálně pracujících cizinců – občanů ze zemí mimo EU. Zaměstnávání cizinců na území ČR je i nadále ovlivňováno ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny a udělování dočasné ochrany občanům Ukrajiny prchajících před tímto konfliktem. V roce 2023 byla přijata zákonná opatření, jejichž přijetí umožnilo prodloužení dočasné ochrany až do 31. 3. 2025. V předchozích letech představovali občané státní příslušnosti Ukrajina nejpočetnější skupinu nelegálně pracujících cizinců. Osoby s udělenou dočasnou ochranou však mají aktuálně volný vstup na trh práce. Podstatnou část odhalených nelegálně pracujících osob v předchozích letech tvořili cizinci, kteří vykonávali práci zejména v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo zaměstnaneckou kartou. Nejčastěji se jednalo o práce v rozporu s druhem pracovní činnosti, místem výkonu práce nebo u jiného zaměstnavatele, než pro kterého bylo takové oprávnění uděleno. Tato skutečnost měla v řadě případů souvislost se zastřeným zprostředkováním zaměstnání, jelikož v momentu vyřizování takového oprávnění zejména zastřené agentury práce neznají skutečné místo výkonu práce takového cizince. Za výkon a umožnění výkonu nelegální práce **uloženo celkem 831 pokut v celkové výši 163 939 500 Kč**. Z toho bylo 105 pokut ve výši 294 500 Kč uloženo fyzickým osobám za přestupek výkonu či umožnění výkonu nelegální práce. Z pohledu státní příslušnosti zjištěných nelegálně pracujících cizinců, se nejčastěji jednalo o občany státní příslušnosti **Ukrajiny (766), Moldávie (158) a Vietnamu (65)**. Mezi další patřili občané státní příslušnosti **Uzbekistán (34), Turecka (20), Kazachstánu (18), a Indie (17)**.

Z pohledu oborového zaměření zaměstnavatelů (dle CZ – NACE), u kterých byli v roce 2024 zjištěni nelegálně pracující cizinci, se nejčastěji jedná o **velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (117 zaměstnavatelů) a stavebnictví (116 zaměstnavatelů), ubytování, stravování a pohostinství (104 zaměstnavatelů) a zpracovatelský průmysl (104 zaměstnavatelů)**. Z pohledu velikosti zaměstnavatele se v roce 2024 nejčastěji dopouštěli NLZ zaměstnavatelé v kategorie do 9 zaměstnanců a zaměstnavatelé s 10-49 zaměstnanci.

V roce 2024 se orgány inspekce práce aktivně účastnily kontrolní akce, zaměřené na problematiku pracovního vykořisťování. Akce byla realizována Policií ČR v rámci Evropských akčních dnů 2024. Během této akce bylo zahájeno **42 kontrol**, z nichž bylo 36 v roce 2024 dokončeno, a kterými **bylo zjištěno 83 porušení právních předpisů**. Při těchto kontrolách bylo zjištěno **76 nelegálně zaměstnaných fyzických osob, převážně občanů Ukrajiny a Moldávie**.

V roce 2024 provedl SÚIP celkem 419 kontrol přímo zaměřených na oblast zastřené zprostředkování zaměstnání. Kontroly proběhly u **404 subjektů**, přičemž se jednalo o 388 právnických osob a v 16 případech o podnikající fyzické osoby. Z celkového počtu 419 kontrol byly **nedostatky zjištěny ve 329 případech a celkový počet zjištěných porušení pracovněprávních předpisů dosáhl počtu 950**. Zastřené zprostředkování zaměstnání bylo v rámci kontrol, primárně zaměřených na jinou kontrolní oblast, **zjištěno**

také u dalších 78 subjektů. Tyto kontroly byly nejčastěji zaměřeny na nelegální zaměstnávání. Celkově bylo zastřené zprostředkování zaměstnání v roce 2024 zjištěno u 263 subjektů. Rovněž bylo v roce 2024 odhaleno 173 podnikatelských subjektů, které výkon zastřeného zprostředkování zaměstnání umožnily.

Při kontrolách zaměřených na odhalování zastřeného zprostředkování zaměstnání bylo navíc zjištěno 284 osob při výkonu nelegální práce. V 245 případech šlo o cizince (nejčastěji občané státní příslušnosti Ukrajina), v 15 případech o občany EU a v 24 případech se jednalo o občany ČR.

Za přestupek zastřeného zprostředkování zaměstnání a jeho umožnění **bylo** orgány inspekce práce v roce 2024 **uloženo celkem 255 pokut v celkové výši 158 462 000 Kč. Z toho bylo za přestupek umožnění zastřeného zprostředkování zaměstnání uloženo 88 pokut v celkové výši 69 394 000 Kč.** Zprostředkováním zaměstnání agenturou práce se rozumí uzavření pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti mezi fyzickou osobou a agenturou práce za účelem výkonu práce u uživatele, přičemž musí být současně uzavřena písemná dohoda o dočasném přidělení mezi agenturou práce a uživatelem.

Zákon o zaměstnanosti upravuje právní základ **agenturního zaměstnávání** v českém právním řádu, kdy se zprostředkováním zaměstnání rozumí zaměstnávání fyzických osob za účelem výkonu jejich práce pro uživatele, kterým se rozumí jiná právnická nebo fyzická osoba, která práci přiděluje a dohlíží na její provedení. Existují i další dvě možné formy zprostředkování zaměstnání definované zákonem o zaměstnanosti. Jedná se o vyhledání zaměstnání pro fyzickou osobu, která se o práci uchází, a vyhledání zaměstnanců pro zaměstnavatele, který hledá nové pracovní síly; dále se může jednat o poradenskou a informační činnost v oblasti pracovních příležitostí. **Kontroly v oblasti agenturního zaměstnávání v roce 2024 byly** orgány inspekce práce **realizovány především na základě podnětů ke kontrole podaných samotnými zaměstnanci agentur.** V roce 2024 bylo přijato celkem **42 podnětů**, které upozorňovaly na možné porušování pracovněprávních předpisů v oblasti agenturního zaměstnávání **a dalších 41 podnětů směřovalo do oblasti zprostředkování zaměstnání.**

V roce 2024 bylo dokončeno **celkem 148 kontrol u agentur práce**, které byly zaměřeny přímo na oblast agenturního zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání. Během těchto kontrol **bylo odhaleno celkem 112 porušení právních předpisů** týkajících se jak zákoníku práce, tak zákona o zaměstnanosti; tato porušení byla zjištěna u 56 kontrol. Dále bylo v roce 2024 dokončeno **celkem 68 kontrol uživatelů**, ke kterým agentury práce přidělily své zaměstnance k výkonu práce. **V rámci těchto kontrol byla zjištěná porušení u 31 kontrol a bylo odhaleno celkem 60 porušení.** Kromě kontrol, které byly přímo zaměřeny na oblast agenturního zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání, **bylo dále provedeno dalších 523 kontrol**, které byly primárně zaměřeny **na jinou kontrolní oblast** nebo byly realizovány na základě přijatých podnětů ke kontrole. **Během těchto kontrol bylo odhaleno celkem 281 porušení právních předpisů** týkajících se jak zákoníku práce, tak zákona o zaměstnanosti. **Tato porušení byla zjištěna u 156 kontrol. Za přestupky v oblasti agenturního zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání bylo agenturám práce a uživatelům v roce 2024 uloženo 151 pokut v celkové výši 7 700 500 Kč.**

Kontroly pracovních podmínek držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny byly i v roce 2024 zaměřeny na **oblast pracovněprávních vztahů** (například jejich mzdové podmínky, pracovní dobu, přestávky v práci, výplatu příplatků za práci přesčas, v noci, v sobotu a neděli, na rovné zacházení a zákaz diskriminace zaměstnanců, na plnění informačních povinností ze strany zaměstnavatelů vůči ÚP ČR), na **oblast zaměstnanosti** (umožnění výkonu nelegální práce, výkon nelegální práce a zastřené zprostředkování zaměstnání) a rovněž na **oblast bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci**. Orgány inspekce práce se v průběhu roku 2024 zabývaly také podněty související se zaměstnáváním občanů z Ukrajiny. Podatelé podnětů poukazovali především na nevyplacenou mzdu, na špatné pracovní podmínky a dále upozorňovali na výkon práce bez uzavření pracovní smlouvy či dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (DPP, DPČ). Celkem bylo v roce **2024 dokončeno 382 kontrol** v souvislosti s dodržováním podmínek držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny. **V rámci tohoto počtu ukončených kontrol byly kontrolovány pracovní podmínky cca 1 500 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**

V souvislosti s kontrolami pracovních podmínek této cílové skupiny bylo **v roce 2024 uloženo 69 pokut v celkové výši 6 694 000 Kč**, z toho 65 formou příkazu na místě (blokovou pokutou).

V průběhu roku 2024 proběhla dvě zasedání Mezirezortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání (17. 6. 2024 a 12. 12. 2024).

Hlavními tématy byla – aktuální situace týkající relevantních legislativních změn – zákona o zaměstnanosti, zákona o inspekci práce či zákona o pobytu cizinců, a s tím související nástroje na potírání nelegálního zaměstnávání a informace o pokračujících jednáních s MS ve věci trestného činu nelegálního zaměstnávání cizinců, kdy MPSV prosazuje jeho rozšíření na všechny případy nelegálního zaměstnávání. V průběhu roku 2024 se uskutečnila dvě jednání každé ze tří stálých pracovních skupin MOPNZ, **pracovní skupiny k problematice nelegální práce a pracovní skupiny k problematice agentur práce a zastřené zprostředkování zaměstnání.**

Pracovní skupina k **problematice agentur práce a zastřené zprostředkování zaměstnání** se na svých zasedáních zabývala organizačními změnami v systému vydávání a odnímání povolení k zprostředkování zaměstnání, kdy tato agenda přešla od 1. 1. 2024 na MPSV, praktickými stránkami správy kaucí, které musí agentury práce skládat, a možnostmi jejich využití při hrazení dlužných mzdových nároků zaměstnanců a digitalizace agendy vydávání povolení. Jednání pracovní skupiny k **problematice nelegální práce** se věnovalo projednávání aktuálně přijímaných opatření na potírání nelegálního zaměstnávání, včetně prezentace zdokumentovaného případu obcházení agenturního zaměstnávání, jakožto ilustrativního příkladu obcházení zákona, dále pak informaci o novelizacích zákona o zaměstnanosti, a to zejména o úpravě definice nelegální práce, kdy již není podstatná délka výkonu této práce, a sekundární sankce spojené s pravomocným uložením pokuty za zastřené zprostředkování zaměstnání nebo umožnění výkonu zastřené zprostředkování zaměstnání.

4. INFORMACE O OBCHODOVÁNÍ S OSOBAMI MLADŠÍMI 18 LET

Důležitou roli zastávají při řešení situace dětských obětí obchodování s lidmi kromě orgánů činných v trestním řízení také pracoviště orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), která chrání práva a hájí zájmy ohroženého dítěte. Nejintenzivněji probíhá přímá práce s dětskými oběťmi obchodování s lidmi na úrovni OSPOD obecního úřadu obce s rozšířenou působností, které disponují dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí největším rozsahem kompetencí. Agenda sociálně-právní ochrany dětí (SPO) je na této úrovni zajišťována 24 hodin denně (v mimopracovní době je zde sloužena pracovní pohotovost).

Z hlediska agendy sociálně-právní ochrany dětí je na dětské oběti obchodování nahlíženo v souladu s § 6 písm. e) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“), jako na děti, **na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu. Tuto skupinu ohrožených dětí řadíme do kategorie týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí.** Již od roku 2015, kdy vešlo v účinnost ustanovení § 9a odst. 3 zákona o SPOD, by měl být v týmu pracoviště sociálně-právní ochrany dětí specialista na agendu ochrany týraných a zneužívaných dětí, který cíleně pomáhá této kategorii dětí, v této agendě se pak dále profesně rozvíjí a je odbornou podporou pro ostatní členy týmu, pokud se věnují nějakému případu, který má přesah do této oblasti. Systém pomoci dítěti, které bylo obchodováno, pak funguje tak, že je situace vždy prošetřována ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení a dalšími odborníky (policie, státní zastupitelství, zdravotnická zařízení) a jsou navrhovány další kroky k řešení situace.

MPSV každoročně sleduje důležité statistické ukazatele o výkonu SPO, které jsou zpracovány v **Ročním výkazu o výkonu sociálně-právní ochrany dětí** s tím, že výkaz reflektuje stav za předchozí rok (zveřejněn na odkaze <https://www.mpsv.cz/statistiky-1>).

Z hlediska obchodování s dětmi jsou ve výkaze sledovány:

- počty dětí, u nichž bylo ve sledovaném roce zjištěno nebo prokázáno zneužití k výrobě dětské pornografie;
- počty dětí, u nichž bylo ve sledovaném roce zjištěno nebo prokázáno zneužití k prostituci;
- počty případů dětí, u nichž OSPOD podal trestní oznámení Policii ČR nebo státnímu zastupitelství na podezření ze spáchání trestného činu proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte (v rámci tohoto souhrnného ukazatele jsou sledovány i trestní oznámení na spáchání trestného činu podle zákona č. 40/2009 Sb., TZ, a to konkrétně dle § 169 - svěřením dítěte do moci jiného za účelem adopce nebo pro jiný obdobný účel, § 193 – zneužití dítěte k výrobě pornografie, § 193a - účast na pornografickém představení).

Jiné typy komerčního zneužívání dětí samostatně v rámci Ročního výkazu o výkonu SPO sledovány nejsou.

Ve výkazu jsou evidovány pouze případy, které byly oznámeny a řešeny OSPOD. **V roce 2024 se jednalo o 133 zjištěných případů výroby dětské pornografie, k tomu bylo**

zneužito 37 chlapců a 96 dívek, přičemž v roce 2023 se jednalo o 96 případů. Došlo tedy k nárůstu o 37 případů oproti předešlému roku. V oblasti **dětské prostituce v roce 2024** řešil OSPOD celkem **13 případů dětské prostituce** (1 chlapec a 12 dívek), přičemž v roce 2023 se jednalo o 10 případů. Z tohoto důvodu je i nadále třeba těmto tématům věnovat zvýšenou pozornost, a to včetně bezpečnosti dětí v kyberprostoru. I v roce 2024 zůstaly z hlediska věku **nejohroženější skupinou** dětí ve věkové kategorii **od 6 do 15 let**, přičemž **vyšší výskyt** zneužití je dlouhodobě zaznamenáván **u dívek**.

Mezi potencionálně ohroženou skupinu osob z hlediska obchodování s dětmi je považována jak skupina nezletilých cizinců bez doprovodu (NBD), tak skupina dětí uprchlíků z Ukrajiny, kteří přichází na naše území z Ukrajiny s jiným doprovodem, než jsou jejich zákonní zástupci nebo rodiče. Z toho důvodu se i v roce 2024 MPSV pravidelně účastnilo strategických jednání a skupin ke koordinaci adaptace a integrace uprchlíků z Ukrajiny, svolávaných při Úřadu vlády České republiky. Další pravidelná mezirezortní jednání a metodická setkání probíhala s Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí, kde se řešila specifická témata sociálně-právní ochrany dětí zejména ve vztahu k NBD z Ukrajiny či ve vztahu k potencionálně ohroženým dětem z Ukrajiny, které přicházely na naše území s cizím doprovodem, tj. jiným doprovodem než rodičem či jiným zákonným zástupcem dle ukrajinského práva. Další pravidelné mezirezortní setkání k NBD proběhla ve spolupráci s Veřejným ochráncem práv a neziskovými organizacemi, které se věnují cílové skupině uprchlíků. MPSV také zařazovalo v rámci svých pravidelných metodických setkání se zástupci krajských úřadů aktuální témata týkající se situace dětí uprchlíků z Ukrajiny, NBD nebo ohrožených dětí.

MPSV průběžně aktualizovalo a vkládalo na speciální webové stránky veškeré dostupné dokumenty k problematice uprchlické krize a k problematice sociálně právní ochrany dětí z Ukrajiny: <https://www.mpsv.cz/web/cz/ukrajina>.

Z orgánů veřejné správy nesou odpovědnost za poskytování sociálně-právního poradenství pro NBD Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí se sídlem v Brně a obecní úřad obce s rozšířenou působností podle místa pobytu dítěte. Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí je orgánem sociálně-právní ochrany dětí, který komplexně zajišťuje sociálně-právní ochranu dětí ve vztahu k cizině, včetně ochrany NBD, kteří na území ČR žádají o udělení mezinárodní ochrany nebo o udělení mezinárodní ochrany nepožádají. Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí monitoruje počty případů NBD, které byly zaznamenány orgány sociálně-právní ochrany dětí na našem území.

Co se týče Zařízení pro děti – cizince, tak do jeho služeb bylo za rok 2024 přijato **celkem 51 nezletilých bez doprovodu (+ 7)**, z toho 26 dětí z UA. Jednalo se o 34 **chlapců** a 17 **dívek**, přičemž ve věkové skupině do 15 let 25 osob a nad 15 let to bylo 26 osob. **Pouze 5 dětí požádalo o azyl.** Co se týče etnicity, tak důsledkem válečného konfliktu převažují děti z Ukrajiny (26), následovány dětmi ze Sýrie (9) a Afghánistánu (6). V roce 2024 nebylo ohlášeno žádné podezření na obchodování s dětmi. Velká část klientů přicházela z rodinné či pěstounské péče, která vykazovala spíše znaky zanedbání, nedostatečných rodičovských kompetencí, případně týrání a agresivní jednání ze strany zákonných zástupců.

I v roce 2024 pokračovala navázaná spolupráce se zástupci organizace UNICEF. Dotační titul byl připraven v rámci širší spolupráce a partnerství MPSV s organizací UNICEF, která na území ČR napomáhá v reakci na uprchlickou krizi způsobenou ozbrojeným konfliktem

na Ukrajině, zejména v oblasti ochrany dětí. MPSV a organizace UNICEF se zavázaly ke vzájemné spolupráci směřující do těch oblastí podpory, které zajistí ukrajinským dětem a rodinám přístup k integrovaným, multidisciplinárním a adekvátně financovaným komunitním a dalším službám na podporu rodin a dětí, zejména péči v raném dětství, sociální ochraně atd. Pro účely dotačního titulu darovala organizace UNICEF MPSV finanční prostředky v celkové výši 44,6 mil. Kč pro roky 2022, 2023 a 2024. V dotační výzvě pro rok 2024 byla z tohoto objemu na stanovený účel alokována celková částka 10,6 mil. Kč.

V souvislosti s válkou na Ukrajině a následným přílivem uprchlíků vyhodnotilo MPSV potřebu zvýšit informovanost pracovníků OSPOD, kteří pracují s ohroženými dětmi o tématu prevence obchodování s dětmi a celkově o tématu ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů. Z toho důvodu MPSV ve spolupráci s UNICEF uspořádalo dva typy rozsáhlých školení na tato témata. První školení proběhlo ve spolupráci s neziskovou organizací La Strada. MPSV s UNICEF, nevládní organizací La Strada a krajskými úřady realizovalo od ledna do května 2024 na celém území České republiky specificky zaměřené školení pro pracovníky OSPOD zaměřené na **prevenci a včasnou identifikaci možného obchodování s dětmi**. Proškoleni byli zástupci orgánů sociálně-právní ochrany dětí ze všech krajů ČR kromě Prahy, celkem cca 160 osob. Toto školení navázalo na 4 již úspěšně absolvovaná školení, která se uskutečnila v roce 2023, kdy bylo ve spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy, organizací La Strada a UNICEF proškoleni přibližně 40 zástupců OSPOD. Dále proběhlo kaskádové **školení na téma ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů** pro odborníky pracující s těmito dětmi. Nejprve se uskutečnilo pětidenní intenzivní školení pro vybrané odborníky z řad pracovníků Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí, krajských úřadů a neziskových organizací realizované expertem UNICEF na toto téma. Klíčovými tématy, na které bylo školení zaměřeno, byla psychosociální podpora a duševní zdraví, case management, prevence obchodování s dětmi, genderově podmíněné násilí a řešení pobytové situace těchto dětí na území ČR. Školení se zaměřilo na různé aspekty práce s cílovou skupinou dětí bez doprovodu a odloučených dětí. Cílem školení bylo poskytnout účastníkům ucelený přehled a praktické dovednosti pro efektivní práci s dětmi-uprchlíky a migranty. Cílem bylo také zvýšit informovanost a vybavit účastníky nástroji potřebnými k poskytování účinné podpory této zranitelné skupině dětí. Proškolení odborníci následně kaskádovitě školili pracovníky OSPOD v celé České republice na téma ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů. Školení proběhlo ve všech krajích včetně Prahy s výjimkou Středočeského kraje. Od října do prosince 2024 bylo uspořádáno 13 kaskádových školení na toto téma, kterých se zúčastnilo 220 pracovníků OSPOD, kteří byli vybaveni praktickými znalostmi a nástroji pro poskytování ucelené a citlivé podpory této specificky zranitelné skupině dětí. V obou výše uvedených kurzech bylo v roce 2024 proškoleni celkem 380 pracovníků OSPOD.

V roce 2024 pokračovala práce na projektu „[Komplexní přístup k prevenci a potírání obchodování s dětmi](#)“, který realizuje Accendo – Centrum pro vědu a výzkum, z. ú., ve spolupráci s Univerzitou Karlovou. MV v projektu vystupuje jako odborný gestor za účelem aplikace výsledků projektu do praxe.

Součástí projektu je:

- výchozí analytická studie - mapuje situaci v oblasti obchodování s dětmi v ČR, včetně zhodnocení možného sexuálního vykořisťování dětí v cestovním ruchu a turismu, a bude obsahovat provedení analýzy trestněprávních případů obchodování s dětmi,
- metodika identifikace a poskytnutí pomoci dětským obětem obchodu s lidmi – bude reagovat na hlavní závěry provedené studie ohledně forem této trestné činnosti a vytvoří efektivní postupy identifikace dětských obětí obchodování s lidmi. Metodika se bude věnovat též postupům pomoci dětským obětem obchodování s lidmi.
- vzdělávací program k identifikaci a podpoře obětí obchodování s dětmi – za účelem zvýšení počtu identifikovaných případů obchodování s dětmi v České republice a poskytnutí pomoci těmto obětem bude na základě výzkumů zjištěných poznatků vytvořen návrh vzdělávacího programu /kurzu pro osoby, které se mohou dostat do kontaktu s dětskými oběťmi trestného činu obchodování s lidmi.
- návrh preventivního projektu zaměřeného na zvyšování právního povědomí o obchodování s dětmi u široké veřejnosti - preventivní projekt bude vytvořen na základě příkladů dobré praxe z České republiky či ze zahraničí. Bude aplikován na vybraný kraj. Preventivní projekt bude zaměřen na širokou veřejnost s cílem zvýšit povědomí a citlivost lidí vůči v rámci výzkumu zjištěným formám obchodování s dětmi v ČR, a zapojit tak širší okruh osob z řad veřejnosti do boje proti tomuto typu trestné činnosti.

V roce 2024 probíhaly všechny aktivity projektu v souladu se stanoveným harmonogramem. Došlo k finalizaci Metodiky identifikace a poskytnutí pomoci. Byl vytvořen návrh preventivního projektu, u něhož následně proběhlo pilotní ověřování v Olomouckém kraji. Probíhala etapa tvorby vzdělávacího programu k identifikaci obchodování s dětmi, jehož součástí byla též informativní kampaň zaměřena na manažery prevence kriminality v obcích a městech, školní metodiky prevence na ZŠ a SŠ, zdravotnická zařízení, sociální služby, policisty ČR a pracovníky OSPOD:

- 17.10. 2024 byla zahájena první fáze kampaně, zaměřené na širokou veřejnost
 - 17.10. začátek kampaně – tisková konference v Praze na MVČR
 - 18.10. Evropský den boje proti obchodu s lidmi
 - 18.10. ČT2 Dobré ráno
 - 19.10. ČT1 Týden v regionech
- 21.10. 2024 druhá fáze kampaně – zaměřena na odbornou veřejnost OSPOD, školy, zdravotníky, soc. služby v Olomouckém kraji
 - direct mailing, informace na soc. sítích, oficiální komunikační kanály např. weby měst
- 2. 11. 2024 třetí fáze kampaně – direct mailing – zaměřena na manažery prevence v jiných krajích

Všechny informace jsou přístupné na webu <https://obchodsdetmi.cz/>, kde je záložka pro děti, rodiče a širokou veřejnost.

Preventivní projekt a vzdělávací program budou finalizovány v souladu s harmonogramem v roce 2025.

5. PODPORA ZE STRANY POMÁHAJÍCÍCH ORGANIZACÍ

5.1 La Strada Česká republika, o.p.s.

V roce 2024 poskytovala organizace La Strada ambulantní či pobytové sociální služby celkem 96 klientům. Klientela organizace využívala sociální služby formou **kontaktního poradenství** nebo **komplexu sociálních služeb** (*představuje spolupráce na celkovém řešení situace klienta, jako např. bydlení, finanční zajištění, zdraví, spolupráce s policií, právní pomoc, psychologická péče apod.*).

Z celkového počtu klientů byly **komplexní sociální služby** La Strady poskytovány **96 klientům; 34 osob (6 žen, 28 mužů) navázalo spolupráci nově, 62 osob z toho 25 žen, 34 mužů a 3 transgender osoby pokračovalo ve spolupráci započaté již v předchozích letech.**

V roce 2024, stejně jako v roce předchozím, převažovali mezi klienty La Strady ČR migranti nad českými občany. Klienti pocházeli z **Kolumbie, Venezuely, Ukrajiny, Kazachstánu, Guinei, Slovenska, Filipín, Thajska, Ruska, Litvy, Rumunska a Polska**. Převažující formou obchodování s lidmi byla i nadále **nucená práce a pracovní vykořisťování**. Stejně jako v předchozích letech byla v roce 2024 druhou převažující formou obchodování s lidmi nucená prostituce a byly zaznamenány 3 nové případy. Jeden z těchto případů byl spojen také s nuceným žebráním. **Cizí státní příslušnost mělo 55 osob**, z toho 22 žen, 33 mužů, 3 transgender osoby. Nejvíce zastoupenou skupinou cizí státní příslušnosti byli občané **Ukrajiny (22)**, přičemž komplexu sociálních služeb pak dále využili občané **Filipín (14), Slovenska (6), Kazachstánu (3), Venezuely (3), Polska (3), Rumunska (1), Ruska (1), Litvy (1), Kolumbie (1), Guinei (1) a Thajska (1)**. V případě občanů ČR byly cílovými zeměmi, kde docházelo k vykořisťování, **Česká republika (7), Velká Británie (2) a Irsko (1)**.

Nejvíce klientů navázalo spolupráci a čerpalo komplexní sociální služby organizace na základě reference ze strany **Policie ČR**. Významný počet klientů kontaktoval SOS linku La Strada **díky informacím získaným od terénních pracovníků organizace La Strada ČR či od někoho z jejich sociálního okolí**. Dále odkazovaly klienty na La Stradu spolupracující pomáhající **neziskové organizace**, případně další **instituce**. Celkem **68 klientů, kteří v roce 2024 využívali komplexu služeb organizace, spolupracovalo s Policií České republiky nebo s policií ve Velké Británii**. Věkové rozpětí klientů je široké: nejmladší dospělou osobou ve službách byl 21letý mladík a nejstarší osobou 73letá žena. Nejmladší osobou ve službách bylo roční dítě. **V roce 2024 byl průměrný věk žen 40 let a průměrný věk mužů 49 let.**

Ženy

V průběhu roku 2024 nově navázalo spolupráci s organizací 6 žen. Stále převažuje zřetelný trend z posledních let, kdy nucená práce výrazně převyšuje nucenou prostituci. **Z celkového počtu 31 žen a 3 transgender osob, které se identifikovaly jako ženy, jich 20**

bylo obchodováno za účelem **nucené práce nebo pracovního vykořisťování**, 13 za účelem **nucené prostituce** a jedna žena byla obchodována za účelem **nuceného sňatku**. V případě jedné klientky se jednalo o obchodování za účelem nucené prostituce a nucené práce. V případě dvou klientek se jednalo o **nucené žebření**.

U ženy ukrajinské státní příslušnosti, která byla obchodována za účelem nucené prostituce. **Nábor probíhal přes jejího přítele**, který následně i kořistil z výtěžku klientky. K tomu byla údajně nucena **násilím, odpíráním jídla, odebíráním peněz**. Byly jí **podávány drogy a partner jí tvrdil, že je pod dohledem kamer**. Dvě neslyšící klientky české státní příslušnosti byly **náborovány online** v komunitě pro neslyšící a bylo zneužito jejich **zranitelného postavení vzhledem ke sluchovému a u jedné z nich kombinovanému postižení**. V případě klientky ze Slovenska využili pachatelé její **finanční a bytové tísně** a nabídli jí práci s ubytováním u kolotočů. Klientka ruské státní příslušnosti byla náborována prostřednictvím **inzerátu na internetu** nabízející práci kadeřnice v ČR. Byla nucena pracovat **pod dohledem kamer a byla slovně napadána**, když se vzdálila z pracoviště, a to i v případě, že neměla zákazníky. Byly jí **odpírány přestávky** a musela v práci zůstat 10-11 hodin. Klientka z ČR hledala spolubydlení na internetu a následně byla **náborována svým novým spolubydlícím**. Donucovacím prostředkem bylo **psychické i fyzické násilí a nátlak**. Zároveň ji pachatel držel v podřízené pozici tím, že jí **znemožnil přístup k finančním prostředkům a osobním dokladům**.

Muži

V průběhu roku 2024 nově navázalo spolupráci s organizací 28 mužů. Nově přichodí muži pocházeli z Ukrajiny (18), České republiky (7) a Kazachstánu (3). V roce 2024 využilo komplexu sociálních služeb organizace **celkově 62 mužů**. Co se týče národnostního složení, **česká státní příslušnost (30) zůstává nejpočetnější mezi klienty**, dále využili komplexních služeb občané **Slovenské republiky (5), Ukrajiny (18), Kazachstánu (3), Lotyšska (1), Filipín (1), Polska (3), Rumunska (1)**. U všech nově přichodících klientů se jednalo o **nucenou práci a pracovní vykořisťování**. Velká skupina klientů z Ukrajiny a Kazachstánu byla náborována **přes pracovní agenturu** a jednalo se o práci řidičů kamionů. Ve většině případů klientů z Čech se jednalo o náborování mužů z **bezdomoveckého prostředí** a využití jejich sociálně slabé situace, finanční tísně a dalších přidávaných zranitelností. Pachatelé se zaměřovali na osoby s určitou zranitelností, například **závislost na alkoholu nebo jiných návykových látkách, absence rodinného zázemí, dlouhodobě zanedbaný zdravotní stav, vysoká míra zadluženosti nebo trestní minulost**. Ve většině případů se jednalo o příslib bydlení a výtěžku. V případě jednoho klienta pachatelé využili toho, že klient **vyrostl v dětském domově a ocitl se na ulici** a do obchodovací situace se dostal pod příslibem ubytování a práce. Čtyři klienti původem z ČR pracovali jako pomocníci u pouťových atrakcí a zároveň byli nuceni pracovat v domácnostech pachatelů. Dostávali pouze malý finanční obnos jako kapesné. Jeden klient pracoval ve stavebnictví. Někteří z klientů byli nuceni pracovat **v domácnostech pachatelů**, případně byli po odpracování jedné pracovní směny posláni na jiné pracoviště, kde museli pokračovat v práci **bez odpočinku**. Ve většině případů byly peníze vyplaceny na účty pachatelů, nebo byly ze strany pachatelů kráceny a klienti dostávali jen menší obnos peněz. Nejčastěji užitým donucovacím prostředkem u všech mužů bylo **využití tísně a závislosti** osob, které nemají žádné rodinné a sociální zázemí a **vyhrožování ztrátou**

bydlení. Formami nátlaku v některých případech bylo **omezení osobní svobody, vyhrožování fyzickým násilím** nebo samotný **fyzický útok** a také **zabavování osobních dokladů.**

V roce 2024 realizoval terénní tým La Strada celkem **84 terénních výjezdů.** Terénní výjezdy byly v roce 2024 realizovány **prakticky ve všech krajích ČR,** avšak nejčastěji v rámci **Prahy a Středočeského kraje.** Významná část depistáží v tomto roce probíhala opět na pracovištích a v ubytovacích zařízeních, ale nad rámec těchto „tradičních“ prostředí byly opakovaně realizovány také depistáže v prostředí pouliční žebroty a lokalit, kde tráví volný čas ukrajinská mládež.

Dle četnosti lze řadit navštěvovaná prostředí následovně: **stavebnictví, ubytovací zařízení (veřejná, soukromá, nelegální), distribuce a skladování, lehký průmysl, prostředí pouliční žebroty, zemědělské provozy, potravinářská výroba, maloobchodní prodej, těžký průmysl, místa trávení volného času ukrajinské mládeže, prostředí poutových atrakcí a masážní salony.** I v tomto roce probíhalo v rámci terénních výjezdů **sítování s dalšími organizacemi (státními i nestátními) a institucemi (státní správy i místních samospráv).** Byla nastavena pravidelná **spolupráce s partnerskou NNO při depistážích zaměřených na ukrajinskou mládež.**

Pokračoval intenzivní online monitoring a komunikace s rusko/ukrajinko jazyčnou cílovou skupinou na sociálních sítích a několika online komunikačních platformách. **V roce 2024 bylo realizováno kolem 300 online depistáží v těchto skupinách a umístěno přes 150 příspěvků do celkem 15 z nich.** Působili jsme ve dvou nových skupinách (jedna z nich *ЧЕХІЯ. ДЛЯ УКРАЇНЦІВ. ОГОЛОШЕННЯ. РОБОТА. ПРАГА.* má více než 250 000 unikátních členů). I když se nyní počet oslovených díky novým skupinám oproti roku 2023 rozšířil, metodika zůstává stejná. *Nejsme schopni ověřit žádné duplicitní účty ve skupinách, takže stále počítáme podíl oslovených lidí na základě počtu členů v největší skupině.* A největší skupinou z hlediska počtu členů dlouhodobě zůstává „Прага. Чехия. Работа. Жильє. Доска объявлений!!!“ – nyní více než 302 000 unikátních členů. **Přestože předpokládáme, že členové této skupiny mohou být zároveň členy všech ostatních skupin, celkový potenciální dosah příspěvků nebude menší než 302 000 lidí.** Dle dlouhodobých pozorování je dosah našich příspěvků vždy minimálně 1 % všech členů dané skupiny. Ukazatel dosahu našich online příspěvků v různých skupinách tedy používáme jako minimální možný práh dosahu.

V roce 2024 byly v terénu kontaktovány osoby se státní příslušností **Ukrajina** (stabilně nejvyšší podíl kontaktovaných osob), **ČR, Moldavsko, Rumunsko, Slovensko, Filipíny, Vietnam, Indie, Polsko, Bulharsko, Nepál, Pákistán, Maďarsko, Indonésie, Mongolsko a Thajsko.** Byly kontaktovány také menší skupiny osob a jednotlivci se státní příslušností **Kyrgyzstán, Uzbekistán, Čína, Rusko, Srbsko, Makedonie, Gruzie, Kazachstán, Bělorusko, Arménie, Nigérie, Bangladéš, Turecko, Tádžikistán, Albánie, Kosovo, Sýrie či Libanon.** U několika desítek osob pak nebyla státní příslušnost zjištěna.

Přestože v roce 2024 již nebyly zaznamenány velké skupiny/vlny ukrajinských válečných uprchlíků, stále se jedná o jednu z významných zranitelných skupin ve vztahu k problematice obchodování s lidmi a vykořisťování. Tato skupina se totiž z velké části skládá z žen a nezletilých, z nichž navíc někteří nemají žádnou předchozí migrační

zkušenost a je pro ně obtížné zorientovat se v českém prostředí. V třetím roce trvání ruské invaze na Ukrajinu tedy přetrvával stav, že část z nich byla podvedena a po zaplacení zprostředkovatelům se ocitla na našem území zcela bez prostředků a **část z nich je zde zaměstnávána za vykořisťujících podmínek, jsou jim ze mzdy strhávány značné částky za údajné služby při vyřízení pobytu, zajištění práce a ubytování** (a to i v případě, že jsou ubytováni v bezplatném ubytování poskytovaném státem).

Stejně jako v předchozím roce byly na základě informací z prostředí realizovány terénní výjezdy zaměřené na velmi **zranitelnou cílovou skupinu nezletilých osob ukrajinské státní příslušnosti**. Pokud nezletilí a osoby ve věku do 26 let pracují a jsou zároveň i ubytováni přes agentury, či zprostředkovatele, pak **situace izolovanosti a závislosti na ubytování poskytovaném zaměstnavatelem může dále zvyšovat jejich zranitelnost vůči vykořisťujícím praktikám či obchodování s lidmi**.

K náboru v zemi původu i na území ČR **byly již tradičně využívány prostředky elektronické komunikace**. Nejčastěji se jednalo o sociální sítě a online komunikační platformy Viber, Facebook, Telegram a další – různá diskusní fóra zaměřená na práci v Evropě/ČR, inzerce na internetových burzách práce apod. Stejně jako v roce předchozím v roce 2024 byl tento kanál jednoznačně nejčastěji využívaným způsobem, jak se klientela organizace La Strada o práci v ČR dozvěděla. Pouze v jednotlivých případech se pak jednalo o náborů prostřednictvím osobního kontaktu a doporučení. Náborů v „offline“ prostředí se týkaly **zejména osob bez přístřeší, ze sociálně znevýhodněného prostředí**.

Během roku 2024 bylo v terénu cíleně **rozdistribuováno 10 497 kusů prevenčních a informačních materiálů organizace La Strada ČR** obsahujících nabídku služeb organizace s kontakty a sebeidentifikační otázky zaměřené na rozpoznání obchodovací situace. Z nich 7 101 bylo předáno přímo osobám z cílové skupiny a osobám blízkým cílové skupině. Ostatní materiály byly distribuovány do vytipovaných míst v terénu, organizacím a institucím. Materiály jiných relevantních organizací a institucí byly v tomto období při práci v terénu distribuovány spíše příležitostně. Dále bylo **na vhodných místech vylepeno 456 kusů samolepek** s nabídkou služeb a kontaktem organizace La Strada ČR.

V terénu byly s kontaktovanými osobami řešeny nejčastěji otázky týkající se následujících témat (v pořadí dle četnosti): **nevypáčení mzdy/odměny za práci a náhrad mzdy; nezákonných srážek ze mzdy; neplacení povinných odvodů zaměstnavatelem; nedodržování pracovní doby, přestávek v práci a rozvržení směn v rozporu se zákoníkem práce či nedodržování nařízení vlády o minimální mzdě, zaručené mzdě a příplatcích ke mzdě; nezákonného ukončování pracovního poměru ze strany zaměstnavatele; nucení k výkonu nelegální práce; změny druhu a/nebo podmínek práce po příjezdu do ČR; špatných podmínek ubytování poskytovaného zaměstnavatelem nebo neplnění oznamovací a evidenční povinnosti zaměstnavatelem**. V několika případech se také jednalo o **vydírání, nebezpečné vyhrožování, bezdůvodné obohacení, sexuální obtěžování a sexuální nátlak či zásah do soukromí zaměstnance, a tím do jeho osobnostních práv**.

V roce 2024 se na SOS linku La Strady obrátilo celkem **430 osob**, se kterými bylo provedeno **2 271 úkonů**. Stejně jako v předešlém roce se volající nejčastěji na SOS linku La Strada obraceli se **zakázkami z pracovní-právního poradenství**, kdy se stále opakují

situace nekorektního jednání zaměstnavatelů. **Nejproblematictějšími zaměstnavateli jsou stále agentury práce**, ale neznamená to, že by se přímí zaměstnavatelé nedopouštěli porušování zákona. I v roce 2024 platilo, že nejčastějším problémem je **nevypacení mzdy či její krácení**.

V roce 2024 La Strada již jedenáctým rokem v řadě realizovala projekt Poskytování právních informací pro oběti trestného činu obchodování s lidmi a oběti trestných činů souvisejících s obchodem s lidmi. V roce 2024 využilo služby La Stradou zprostředkovaných právních služeb 73 klientů a klientek. Právní zastoupení je nabídnuto již v prvotní fázi spolupráce a bývá hojně využíváno.

V některých případech je situace klientů a klientek organizace La Strada složitější, jsou totiž nejen oběťmi trestné činnosti, ale mohou být též sami vtaženi do jiného trestního řízení na straně podezřelých. S tím souvisí i obchodování s lidmi ve formě nucené kriminality. Často se jedná o případy, kdy je **nucená kriminalita součástí jiné formy obchodování s lidmi** (např. pracovní vykořisťování, při kterém dochází i k nucené kriminalitě) či případně se jedná o situaci, kdy **dochází k nucené kriminalitě jako hlavní formě trestné činnosti**. I přesto, že i toto jednání je plně pokryto v rámci trestného činu obchodování s lidmi („jiné formy vykořisťování“), praktické řešení této situace je složitější, obzvláště pokud je daná věc již řešena v trestním řízení a **klient (oběť obchodování s lidmi) je stíhán jako obviněný/obžalovaný**. Naše praxe dokazuje, že **pachatelé trestného činu obchodování s lidmi se čím dál tím více zaměřují na osoby, u nichž pozorují určitou přidanou zranitelnost**. Značné problémy při řešení situace působí i **složitost vzájemných vztahů ve skupině poškozených**. Toto je nejvýraznější například právě v uzavřených skupinách sociálně či jinak znevýhodněných osob, osob s postižením či sníženým intelektem a osob s různými závislostmi a dalšími zranitelnostmi. **Někteří členové skupiny mívají lepší vztahy s pachatelem**, a tudíž i lepší postavení a určité výhody/úlevy. A **ačkoliv jsou sami poškození, mohou se zároveň stávat spolupachateli**, pokud vykonávají nad ostatními nějakou formu dohledu, podílejí se na násilí páchaném na jiných poškozených, či dokonce ze svého privilegovaného postavení nějakým způsobem kořistí. V takových skupinách může pak docházet také k **páchání další trestné činnosti mezi obchodovanými osobami navzájem, jako jsou různé krádeže, vydírání, či znásilnění**. Další hledisko, které pachatele uvedeného trestného činu „přitahuje“, je případná **kriminální minulost potenciálních obětí**. I část naší současné klientely má za sebou drobnou kriminální minulost. Osoby s trestní historií jsou zpravidla méně úspěšné v hledání zaměstnání a je tedy větší pravděpodobnost, že s vidinou výdělku přijmou nabídku práce od pachatelů. Právě v souvislosti s oběťmi, které jsou osobami s kriminální minulostí, je nutné klást důraz na **důsledné dodržování aplikování tzv. principu non-punishment**, tedy principu nezahájení trestního stíhání a neukládání trestů obchodovaným osobám, které byly nuceny do kriminálních aktivit. V minulosti se typicky jednalo o trestný čin podle ustanovení § 283 trestního zákoníku nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy apod.

5.2 Arcidiecézní charita Praha

Hlavním zaměřením Projektu Magdala je podpora obětí obchodování s lidmi a domácího násilí. V roce 2024 byla prostřednictvím Projektu Magdala poskytnuta

pomoc 2 obětem obchodu s lidmi (ženy), kterým byly poskytnuty komplexní sociální služby včetně ubytování. Uživatelkám bylo mezi 30–40 lety, české národnosti. Mají děti ve věku 3-12 let, dohromady 7 dětí. Uživatelky byly ze špatného socio – ekonomického prostředí, romského původu. Poskytnuto bylo ubytování v síti azylových domů charity, odborné sociální poradenství, právní poradenství, socioterapeutické poradenství, potravinová a materiální podpora po dobu spolupráce s Projektem Magdala. V roce 2024 pracovníci projektu Magdala pracovali dlouhodobě s uživateli, kteří se léčí s psychiatrickou diagnózou. Dále pak pracovali se ženami, které byly v situaci prostituce a domácího násilí a aktuální situaci řešily. Projekt Magdala se soustředil hlavně na návrat těchto osob do běžného života, vystoupení z obtížné životní situace, zkompetenťování těchto osob, v roce 2024 mezi nimi identifikovali 2 potencionální oběti obchodu s lidmi.

Na služby se obracejí ženy či matky s dětmi z prostředí prostituce, které potřebují hlavně poradenství, chtějí prostředí prostituce opustit a řešit svou dluhovou problematiku jiným způsobem. V roce 2024 organizace jezdila do nočních klubů průměrně 2x do měsíce. Situace v klubech vzhledem k minulému roku je podobná, klientky uvádějí, že chodí méně mužů. Tuto změnu lze přisoudit k ekonomické krizi, která trvá již měsíce. Také ekonomickou krizí je ovlivněna působnost žen v klubech, kdy často sdělují, že nemají peníze na nájem, zabezpečení základních životních potřeb či na školné pro děti. Situaci řeší prací v klubech, která jim pomáhá jejich finanční situaci zlepšovat.

Projekt Magdala poskytuje i terénní formu služeb, a to v Olomouckém a Zlínském kraji. V roce 2024 probíhala užší spolupráce s diecézí Brněnskou, konkrétně se jednalo o Oblastní charitu Blansko. V roce 2024 Arcidiecézní charita Praha hradila činnost prevence obchodování s lidmi poskytovanou v těchto regionech. Terénní služba za rok 2024 pracovala s celkově 73 ženami, z nichž 3 vyhodnotila jako potencionální oběti obchodu s lidmi. *Výjezdní skupina se sestává ze dvou terénních pracovníků a řidiče. Večer výjezdu členové týmu naloží připravený materiál a vyjedou do předem naplánovaných nočních klubů. V klubu je provozní uvede na místo, kde mohou být pracovníci s klientkami o samotě. Po představení služby je klientce zprostředkováno testování na pohlavně přenosné choroby a je jí umožněn potřebný čas k otevření se a rozhovoru. Dle možností se pak hledá řešení východisek ze složité situace, klientce jsou nabídnuty letáčky s potřebnými kontakty a informacemi, případně konkrétní pomoc. Pokud je klientka v ohrožení obchodování s lidmi, dostane se jí náležitých informací a nabídky pomoci.* Pravidelné návštěvy nočních klubů a míst pouliční prostituce v Praze – monitoring a prevence obchodování s lidskými bytostmi, rozhovory s provozními klubů, rozdávání letáčků a drobných dáreků, poradenství, duchovní podpora – probíhalo 1x za týden. S některými ženami organizace byla v kontaktu i mimo setkání v rámci terénní služby. Nejčastějšími lokalitami terénních výjezdů byly Brno, Olomouc, Mikulov, a Břeclav. Průměrný věk těchto uživatelů byl 38 let. Nejčastějšími národnostmi klientů byla česká. Terénní pracovníci uskutečňovali výjezdy za osobami, pohybujícími se v sexbyznysu a byla jim poskytnuta krizová intervence, základní sociální poradenství, duchovní podpora a byly jim předány informace o pohlavně přenosných chorobách. Mezi nejčastější potíže uživatelů terénních služeb patřili finanční potíže, dluhová problematika a strach z války.

5.3 Diakonie Českobratrské církve evangelické

Diakonie ČCE Středisko celostátních programů a služeb již od roku 2011 realizuje sociální službu azylového bydlení pro muže, páry a ženy, kteří jsou obchodováni na trhu práce a pracovně vykořisťováni. Služba krizové pomoci byla registrována v roce 2015 z potřeby řešit problémy klientů přímo v terénu – v jejich přirozeném prostředí. Služba je poskytována na 2 detašovaných pracovištích v Brně a v Plzni, v Praze je pak pracoviště pro obě poskytované služby. V říjnu 2023 byla registrována služba krizové pomoci v ambulantní formě, zejména v návaznosti na projekt STOP NÁSILÍ, který pracuje s osobami násilnými nebo se sklony k agresivnímu jednání.

V roce 2024 byla pobytová **služba azylového bydlení poskytnuta 86 osobám**. Šlo o 29 žen a 57 mužů, průměrný věk = 40 let. Nejvíce osob pocházelo z **Mongolska (57)**, dále pak z Bulharska (8), Filipín (7), Ukrajiny (4), Uzbekistánu (2), Moldávie (2), Kolumbie (1), České republiky (1), Guinea (1), Indie (1), Ruska (1) a Tanzánie (1).

Nejčastěji řešenými problémy klientů – osoby v krizi v souvislosti s pracovní problematikou (70), oběť trestné činnosti (14), nevyplacená mzda (2).

Služba krizové pomoci poskytla v roce 2024 pomoc 114 klientům. V Praze to bylo 68 klientů, 30 žen a 38 mužů, v Brně 8 klientů, 4 ženy a 4 muži. V Plzni služba odbavila 38 klientů, z toho 16 žen a 22 mužů. Nejvíce lidí přijelo z Bulharska – 73 klientů, z Ukrajiny – 25 klientů, z Rumunska – 6 klientů, z Ázerbájdžánu – 4 klienti, z Uzbekistánu – 1 klient, z Filipín – 1 klient, z Rumunska – 1 klient, z Moldávie – 1 klient, z Běloruska – 1 klient a z Lotyšska – 1 klient.

Pracovníci KP jezdili za klienty do lokalit, kde detekovali potenciální výskyt klientů s problematikou v pracovněprávní oblasti, na místě docházelo k předávání informací o službě i k nabídce možností podpory pro případnou budoucí spolupráci. Díky celorepublikové působnosti poskytovaných služeb byli schopni za klienty vyjíždět i do vzdálenějších míst. Organizace spolupracuje s MV na mapování lokalit s výskytem OSL, v roce 2024 bylo realizováno 27 celodenních výjezdů. V terénu bylo přes 2000 ks letáků s informacemi o poskytované službě, bylo kontaktováno kolem 150 osob z rizikového prostředí. Za rok 2024 bylo navštíveno bezmála 90 ubytovacích zařízení a osloveno téměř 80 institucí. Problémem v terénu, který přetrvává od covidové doby, je větší uzavření ubytoven před vstupem cizích lidí, nelze tedy už tak jednoduše jako dříve vstupovat do ubytoven a s lidmi zde hovořit. Počet kontaktů je tedy adekvátní otevřenosti ubytoven, dále pak je cíleno na instituce, které pracují s touto cílovou skupinou a kvitují s potěšením existencí těchto služeb pro další možnou podporu této klientely.

5.4 Mezinárodní organizace pro migraci

V kontextu obchodování s lidmi byly veškeré aktivity IOM v roce 2024 primárně zaměřeny na prevenci pracovního vykořisťování držitelů dočasné ochrany. IOM nebyla zapojena do realizace žádného případu dobrovolných návratů a/nebo reintegrace osoby identifikované jako oběť obchodování s lidmi. V rámci svých aktivit zaměřených na prevenci pracovního vykořisťování držitelů dočasné ochrany, hodnotí IOM situaci v roce 2024 následujícím způsobem:

- Stálý nedostatek lidí na trhu práce má za následek zintenzivnění manipulace zahraničních pracovníků ze strany zprostředkovatelů.
- Cílem manipulace je vylákat cizince z legálního zaměstnání do zdánlivě legální a výnosnější práce. Cizinci, pro které je často těžké takovéto podvodné nabídky správně vyhodnotit, se následně ocitají v nelegálním postavení. Tento mechanismus v kombinaci s dalšími taktikami, jako je např. známé provázání práce s ubytováním, dostávají oběti do stavu závislosti na zprostředkovateli.
- Společensky odpovědní zaměstnavatelé takto přicházejí o zaměstnance, do kterých investovali prostředky při náboru a zaškolení.
- Pro předcházení těchto, a podobných, situací je nutné najít efektivní způsoby, jak zvýšit obecné povědomí o rizicích u zahraničních pracovníků (smysluplná průběžná kampaň, předodjezdová orientace).

5.5 ROZKOŠ bez RIZIKA, z. s

Organizace R-R profesionálně pomáhá prostřednictvím odborného sociálního poradenství (včetně Internetové poradny R-R) a terénních programů. V rámci přímé práce pracovníci R-R aktivně monitorují trendy na scéně sexbyznysu a zjišťují potřeby jejich klientů. Prostřednictvím sociálních služeb vyhledávají, kontaktují a nabízejí své služby lidem, kteří poskytují, poskytovali nebo zvažují poskytovat placené sexuální či erotické služby. R-R jim pomáhá v jejich životních situacích a umožňuje získat takové informace, znalosti a dovednosti, které povedou k co nejbezpečnějšímu poskytování placených sexuálních či erotických služeb. R-R jde o to, aby tito lidé uměli zacházet s riziky, která je mohou ohrozit aktuálně, ale i v budoucnu.

Cílovou skupinu služeb R-R tvoří lidé (včetně cizinců) ve věku 18 až 64 let. Za osoby poskytující placené sexuální či erotické služby jsou ze strany R-R považovány zejména: sexuální pracovníci/pracovnice (nabízející tyto služby fyzicky či v on-line prostoru), erotické masérky/maséry, pornoherečky/ pornoherce, striptérky/striptéry a tanečnice/tanečníky v nočních klubech. Tito lidé také mohou být oběťmi obchodu s lidmi, osoby komerčně zneužívané a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy.

Hlavním cílem je podpora a pomoc při řešení nepříznivých sociálních situací. Cílem služeb R-R je, aby jejich klienti:

- byli informováni o možných zdravotních, sociálních i psychických rizicích a důsledcích práce v sexbyznysu, rozuměli jim v kontextu vlastní situace a znali strategie jejich zvládnutí,
- znali bezpečnostní strategie pro práci v sexbyznysu,
- znali svou hodnotu a své hranice, dokázali si je vymezit nejen vůči zákazníkům a dalším osobám na scéně (kolegyním, manažerům atp.), ale i vůči veřejnosti,
- znali svůj aktuální zdravotní stav ve vztahu k pohlavně přenosným infekcím a věděli, jak jim předcházet, případně jak své obtíže řešit,
- byli informováni o svých zákonných právech a povinnostech ve vztahu k sexbyznysu.

V roce 2024 poskytla organizace R-R své ambulantní a terénní sociální služby celkem 2 336 fyzickým osobám. Bylo uskutečněno 779 terénních výjezdů z toho 83 s mobilní ambulancí.

Celkově R-R poskytla svým klientům 5 267 služeb (službou je míněno jedno setkání s klientkou nebo klientem, v jehož rámci může být využito více typů poradenství; ve většině případů se jednalo o osobní kontakt, méně o telefonický a e-mailový). Nejčastěji je R-R v kontaktu s klienty české národnosti, přičemž spolupracuje také s klienty ukrajinské, slovenské, moldavské, nigerijské, brazilské, ruské, běloruské, maďarské, polské, filipínské a jiné národnosti.

Za rok 2024 se pracovníci R-R neseťkali s nikým, kdo by uvedl, že poskytuje placené sexuální služby bez souhlasu, přesto opakovaně ověřují jejich souhlas v rámci sociálního poradenství, a to převážně u lidí se závislostí, s duševním onemocněním nebo sníženým intelektem. U lidí zvláště zranitelných existuje možnost, že jsou v prostituci se souhlasem, ale nedobrovolně např. díky mentální kapacitě/duševnímu onemocnění/závislosti nedokážou adekvátně vyhodnotit situaci a jsou obětí obchodu s lidmi nebo kuplířství. V rámci celé České republiky pokračuje trend snižování počtu osob poskytující placené sexuální služby v nočních klubech. S tím souvisí pokles počtu otevřených nočních klubů. Ubývá také žen, které své služby nabízejí na pouliční scéně. **Ženy i muži přecházejí do privátní scény a do online prostředí, sexbyznys se tak nadále stává skrytější.** Zároveň R-R zaznamená nárůst počtu osob v online prostoru a eviduje nárůst inzerce a nových profilů sexuálních pracovníků a pracovníků.

V roce 2024 byly služby organizace nabízeny jak v erotických klubech, na privátech, tak klientky/klienti byli vyhledáváni na pouliční scéně, prostřednictvím oslovování osob v online erotickém prostoru. Nově byla pozornost zaměřena na kluby a diskotéky, kde byly informace o možném výskytu prostituujících se mužů. Momentálně jsou tyto zkušenosti získávány nejvíce na území Hlavního města Prahy. Při online monitoringu je mapována inzerce asijské národnosti, která nevyužívá služby organizace a je nemožné navázat přímý kontakt (telefony zvedají pouze manažeři). V rámci diskusních serverů určených zákazníkům byly zaznamenány hypotézy o jejich údajném obchodování a nedobrovolném poskytování služeb, což však nebylo možné ověřit. Průběžně jsou tedy získávány alespoň zkušenosti ze zahraničí např. online spolupráce a získávání nových poznatků ohledně oslovování Thajských masérských salonů.

Dětská prostituce nebyla až do roku 2024 klíčovým tématem R-R. **Pracovníci R-R se nikdy neseťkali s dítětem mladším 15 let v prostředí prostituční scény.** Výzkumy organizace R-R ukazují, že 20 % klientů*tek začalo s poskytováním placených sexuálních služeb ještě před dosažením zletilosti. V roce 2025 R-R plánuje vytvořit interaktivní informační materiály pro klienty/ky na téma trestných činů a o možnosti prevence a obrany. Je předpokládáno vytvoření informační brožury a online vizuálů, které se zaměří na různé projevy násilí v sexbyznysu (psychické, fyzické, ekonomické, sexuální i strukturální) v různých formách a kontextech poskytování placených sexuálních služeb: na ulici, na privátech, v klubech, v eskortních službách i v online prostoru.

5.6 Správa uprchlických zařízení MV

Centra na podporu integrace cizinců SUZ MV (CPIC)

V roce 2024 se většina CPIC setkala s případy pracovního vykořisťování, především ze strany pracovních agentur a zaměstnavatelů, kteří zneužívají jazykovou bariéru,

nedostatečné povědomí o pracovních právech a složitou životní situaci cizinců. Rizikovými faktory zůstává zejména propojení práce s ubytováním, kdy zaměstnanci čelí hrozbám ztráty bydlení při nesouhlasu s nelegálními podmínkami práce. Objevily se i případy, kdy agentury práce nehrály roli zprostředkovatelů, ale aktivně chtěly využívat cizince k podvodným praktikám, jako je nátlakové jednání nebo zastrašování. Situace je zhoršována neochotou klientů obracet se na úřady či policii kvůli nedůvěře a obavám z možných důsledků. Přestože některé případy nesly znaky obchodování s lidmi, žádný případ nebyl v tomto období oficiálně potvrzen.

Sociální pracovníci CPIC se aktivně zapojovali do prevence pracovního vykořisťování prostřednictvím sociokulturních kurzů, školení a spolupráce s organizacemi jako např. La Strada a IOM, které poskytují odborné vzdělávání a informační materiály. Sociální pracovníci CPIC jsou vybaveni potřebnými kontakty na organizace zaměřující se na problematiku obchodování s lidmi a v případě potřeby s nimi spolupracují. Některá centra se zapojila do pracovních skupin zaměřených na problematiku obchodování s lidmi a pracovního vykořisťování, ať už jako členové, nebo prostřednictvím účasti na kulatých stolech a odborných diskusích. V regionech, jako je Plzeňský nebo Olomoucký kraj, byla řešena konkrétní podezření na nelegální praktiky, která v některých případech vedla ke spolupráci s policií a dalšími organizacemi. CPIC zároveň pokračovala v rozšiřování informovanosti klientů o jejich pracovních právech a možnostech obrany proti vykořisťování, a to prostřednictvím poradenství, informačních materiálů a dalších preventivních aktivit, jako jsou například sociokulturní kurzy. I nadále zůstává klíčovou výzvou nízká ochota klientů situace řešit a jejich strach z důsledků. Stejně jako v minulosti centra posilují školení sociálních pracovníků, navazují nové kontakty, podporují systematickou koordinaci pracovních skupin a zasazují se o zvýšení dostupnosti informací pro cizince, aby byli lépe připraveni čelit rizikům spojeným s pracovním vykořisťováním.

Odbor práce s klienty SUZ MV (OPK)

Státní integrační program (SIP), přijímací a pobytová střediska a zařízení pro zajištění cizinců a krátkodobá přístřeší a KACPU SUZ MV

Za uplynulý rok byly evidovány jednotky případů možného obchodování s lidmi. Jednalo se o podezření pracovního vykořisťování, klienti žádali o rady, jak situaci řešit v trestní rovině. V loňském roce nebyl zaznamenán žádný jiný případ než případné pracovní vykořisťování.

Během působení na Sociálním Hotspotu (KACPU Praha) došlo k případům, které mohly souviset s obchodováním s lidmi či jinými formami vykořisťování, přičemž vždy byly podniknuta preventivní opatření k ochraně zranitelných osob, včetně odkazu na specializované organizace (OPU, Romodrom, La Strada, Amiga, Dumka), včetně poskytování informací o právech a podpoře, distribuce hygienických potřeb a okamžitého řešení identifikovaných rizik. Řešeny byly i následující typizované případy.

Nelegální pracovní praktiky – někteří klienti přicházeli s dotazy ohledně pracovních podmínek v ČR, které naznačovaly nespravedlivé nebo podezřelé praktiky, především mezi nově přichozími uprchlíky hledajícími zaměstnání.

Problémy s cizineckým pasem a dokumenty – opakované případy klientů bez dokladů nebo s omezeným přístupem k nim, což může být indikátorem jejich závislosti na jiných osobách. Tyto situace také komplikovaly jejich přístup k oficiálním institucím a právům.

Podezřelé okolnosti u klientů – někteří klienti přicházeli z jiných zemí EU (například Rumunsko) ve zranitelném stavu, bez prostředků a jasného přehledu o svých právech, což zvyšovalo riziko vykořisťování.

Kazuistika klientů z Ukrajiny

1. *Paní s nezletilým dítětem přišla s tím, že nedostala humanitární dávku (HUD). Manžel paní nutí chodit do práce a moc nepřispívá na chod domácnosti. Pracovník SH při přihlášení na HUD účet klientky zjistil, že celá rodina HUD dostává, ale peníze chodí na účet manžela, který manželce lze ohledně této záležitosti. SH paní pomohl znovu nainstalovat nový mobilní klíč a provést změnu přihlašovacích údajů do HUD. Za paní a její dítě byla odeslaná nová žádost o HUD a byl uveden bankovní účet manželky.*

2. *Pán od roku 2022 je na území ČR nelegálně. Pracoval nelegálně na stavbě za Prahou. Zaměstnavatel mu sdělil, že ho převezme do nového objektu, ale místo toho ho nechal před budovou KACPU s kufry. Pán neměl peníze, zaměstnavatel mu neplatil a vyhrožoval, že na něj zavolá policii. Pán byl na tom špatně psychicky. Předali jsme mu kontakt na SH, na psychologickou a právní poradnu, taktéž dostal informaci o ubytování. Poté ho převzala policie.*

3. *Dva nezletilí kluci s opatrovnici se přišli registrovat k prodloužení DO. Opatrovnice byla velice agresivní a nechtěla nechat kluky odpovídat na dotazy pracovníků. Jelikož nebyla vyslyšena žádost pracovníků SH, aby se paní zklidnila, byla přivolána policejní hlídka KACPU.*

4. *Mladý muž přinesl pracovní smlouvu a sdělil, že už dva měsíce nedostal zaplacené. Zaměstnavatel tvrdí, že práce je oficiální. Jelikož pracovník SH měl podezření, že podepsaná smlouva ještě neznamená, že zaměstnavatel opravdu zaměstnance zaevidoval, poradili jsme klientovi, aby se šel zeptat na pojišťovnu, zda a kdo mu poslední dva měsíce platí pojistné. Taktéž klientovi byl předán kontakt na La Stradu a doporučeno se obrátit se stížností na zaměstnavatele na inspektorát práce.*

5. *Případ muže, který přišel do KACPU pro pomoc s hledáním práce. Mladý muž je v ČR od roku 2021, je zde legálně, ale nedařilo se mu s prací (pracoval pro agentury, které nabízely jedno a vyplácely jiné částky). S agenturou se soudil s pomocí právníka, ale bezúspěšně. Znamý mu nabídl práci v Německu, ale jelikož se mu tam nepodařilo sehnat dobrou práci, vrátil se zpátky do ČR. Zůstal na ulici bez ubytování a práce. Pro klienta zajištěno přespání a pak i dlouhodobější ubytování. Předány kontakty na La Stradu a Arcidiecézní charitu.*

6. *Žena s manželem ve věku 50-60 let s DO z Charkova. Měli DO od roku 2022, v roce 2023 odjeli zpátky domů. Po návratu do ČR, jelikož ztratili nárok na bezplatné ubytování, hledali ubytování přes Facebook. Našli nabídku ubytování s možností práce. Po příjezdu na místo zaplatili 600 USD, aniž by dostali jakoukoliv smlouvu. Manžel dostal jako práci různé fyzicky náročné brigády bez smlouvy, manželka zažívá sexuální nátlak od ubytovatele. S klienty jsme se domluvili, že ještě jednou přijdou, abychom jim pomohli zavolat do La Strady, bohužel ale na domluvenou schůzku již nedorazili.*

7. Mladý muž se obrátil na SH za pomoci s hledáním ubytování. Pomáhali jsme mu najít ubytovny, které by mu finančně byly dostupné. Během práce s klientem bylo zjištěno, že mu zaměstnavatel dluží výplatu. Klient dostal kontakt na La Stradu a OPU.

8. Klient, který hledal tlumočnicka pro návštěvu inspektorátu práce kvůli nevyplacení výplaty. Předány kontakty tlumočnicků a také nabídnuta pomoc La Strady.

6. FINANČNÍ ZDROJE

6.1 Finance poskytnuté Ministerstvem vnitra ČR

MV financuje Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi. Na služby v rámci tohoto Programu včetně preventivních aktivit byla **v roce 2024 neziskovými organizacemi vyčerpána částka 1 895 754,73 Kč**. V rámci mimořádných aktivit souvisejících s ukrajinskými uprchlíky v ČR byla poskytnuta částka **44 054 Kč**.

6.2 Finance poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR

V roce 2024 byly ze strany MPSV poskytnuty dotace organizacím, jejichž cílová skupina jsou zejména oběti obchodu s lidmi v celkové částce 27 943 500 Kč.

Uvedené organizace poskytují služby klientům bez ohledu na věk, takže mezi jejich klienty mohou patřit i osoby mladší 18 let, které jsou oběťmi obchodu s lidmi.

V rámci mimořádného dotačního řízení MPSV pro rok 2024 na úhradu výdajů sociálních služeb souvisejících s pomocí osobám u území Ukrajiny (služby péče) nebyla uvedeným organizacím přiznána další podpora.

7. PREVENCE A VZDĚLÁVÁNÍ

V následujících kapitolách se nachází informace o vzdělávacích aktivitách, výzkumech, osvětových aktivitách, informačních kampaních, koordinovaných aktivitách v ČR i na mezinárodní úrovni.

7.1 Vzdělávání

Také v roce 2024 byly pořádány vzdělávací aktivity zaměřené na problematiku obchodování s lidmi, a to ve spolupráci se státními institucemi a nevládními organizacemi z ČR, ale také za spolupráce s partnery z mezinárodního prostředí. Cílem bylo informovat o aktivitách MV v oblasti obchodování s lidmi, o fungování a zefektivňování Programu, možnostech podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi a aktuálních trendech v oblasti obchodování s lidmi. Stěžejním tématem bylo také informovat o možnostech a způsobu identifikace potenciálních obětí relevantními profesními skupinami, které se s nimi mohou setkat při výkonu své profese.

Policejní vzdělávání

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy ve spolupráci s Národní centrálou proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování připravil vzdělávací akci

určenou pro příslušníky Policie České republiky zařazené ve službě kriminální policie a vyšetřování, jejichž náplň služební činnosti tvoří problematika obchodování s lidmi. Absolventská základní informace o formách a fázích trestné činnosti obchodování s lidmi, možnostech jejího potírání a možnostech identifikace oběti. Odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání vzdělávací akci „*Identifikace obětí obchodování s lidmi*“, P5/0046 zaregistroval s platností od 1. ledna 2025.

Policisté Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ SKPV se pravidelně účastní on-line jednání zástupců členských států EU pod záštitou **AP Phoenix** (platforma k problematice obchodování s lidmi) při EUROPOLU, kdy došlo k vzájemné výměně informací z jednotlivých států a byly sdíleny konkrétní preventivní aktivity, stejně tak se v roce 2024 účastnili online seminářů a webinářů na téma obchodu s lidmi pořádaných **Agenturou CEPOL**.

V roce 2024 byl realizován sedmítýdenní certifikovaný (pro úroveň EQF 5) **kurz MEPA**, jenž je tradičně zaměřen na organizovaný zločin a další závažné formy přeshraniční kriminality, jejich prevenci a potírání, který spoluorganizovala Česká republika, kdy policista NCOZ SKPV z Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace jako lektor prezentoval aktuální trendy v oblasti obchodu s lidmi.

V termínech 21.–27. 1. 2024 a 3.–7. 6. 2024 se 4 policisté Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ SKPV zúčastnili kurzů pod záštitou International Law Enforcement Academy (**ILEA**) v Budapešti, zaměřených na obchodování s lidmi, které lektorsky zajišťovali experti z USA z Homeland Security Investigation.

Ve dnech 24.–26. 4. 2024 se uskutečnily v sídle **ILEA** v Budapešti vzdělávací aktivity zaměřené na praktické aspekty a aktuální požadavky výkonu policejní služby „2024 ILEA Day Awards“, v rámci nichž došlo k vystoupení dvou policistů Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ SKPV.

Metodikem OMSM NCOZ SKPV ve spolupráci s Odborem prevence kriminality MV bylo v roce 2024 pokračováno v pořádání expertních pracovních jednání, tzv. „kulatých stolů“, zaměřených na zlepšení identifikace potenciálních obětí obchodování s lidmi. Hlavním cílem pořádaných akcí je zvyšování kvality detekce potenciálních obětí obchodování s lidmi a současně zlepšení vzájemné spolupráce a komunikace orgánů veřejné správy, nevládních i mezivládních organizací i dalších zainteresovaných subjektů v konkrétním regionu. V roce 2024 byly realizovány tzv. „kulaté stoly“ dne 22. 2. 2024 v Jihomoravském kraji, dne 10. 10. 2024 v Jihočeském kraji a dne 11. 11. 2024 v Moravskoslezském kraji. Dne 21. 2. 2024 metodik OMSM NCOZ SKPV uskutečnil přednášku k problematice obchodování s lidmi pro kaplany a terénní sociální pracovníky Armády spásy.

Ve dnech 6.–7. 5. 2024 se uskutečnilo v hotelu „**VLTAVA**“ v Červené nad Vltavou instruktivně metodické zaměstnání specialistů na problematiku obchodování s lidmi za účasti policistů NCOZ, specialistů SKPV z jednotlivých KŘP, pracovníků SUIP a OIP a zástupců nevládních a mezivládních organizací zapojených do fungování Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi.

Přednášky metodika OMSM NCOZ SKPV pověřeného problematikou obchodování s lidmi:

- v termínech 28. 2. 2024, 6. 3. 2024 a 4. 12. 2024 v rámci vzdělávacího programu Základní práva, prezentaci ochrana osobních údajů a jednání se zvláště zranitelnými osobami při provádění hraniční kontroly, a to pro příslušníky cizinecké policie zařazené na vnější hranici ve vzdělávacím zařízení MV v Holešově.
- V termínech 2. 2. 2024, 19. 4. 2024, 24. 5. 2024 a 11. 9. 2024 pro konzulární pracovníky Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci jejich specializačního kurzu před výjezdem na zastupitelské úřady v zahraničí.
- Dne 14. 3. 2024 na pracovním setkání OPK MV ČR, RVZRM (Rada vlády pro začlenění romských menšin), styčných důstojníků pro menšiny ŘSPP, ÚPVSP a krajských romských koordinátorů v Červené nad Vltavou.
- Dne 18. 4. 2024 pro sociální pracovníky Diakonie Českobratrské církve evangelické, přednáška byla vyžádána koordinátorem sociálních činností Diakonie v návaznosti na „kulatý stůl“ na Krajském úřadu Plzeňského kraje v prosinci 2023.
- Dne 10. 9. 2024 proškolil interkulturní pracovníky České asociace streetworku k problematice obchodování s lidmi a problematice ukrajinské mládeže v ČR.
- Ve dnech 15., 22. a 29. 10. 2024 uskutečnil přednášky k problematice obchodování s lidmi pro policisty Odboru cizinecké policie KŘP hl. m. Prahy.
- Ve dnech 24. 6. a 12. 12. 2024 se zúčastnil jednání Meziresortní koordinační skupiny pro oblast boje proti obchodování s lidmi v budově MV ČR Praha 7, Letná.

Justiční vzdělávání

Vzdělávání soudců a státních zástupců, které se uskutečňuje prostřednictvím Justiční akademie, **zůstává i nadále nepovinné**. Tyto vzdělávací akce mají nepovinný charakter a slouží zejména k dozdělování těchto pracovníků justice. Vzhledem k dobrovolnosti vzdělávání prostřednictvím Justiční akademie není možné toto direktivně nařídit. Pro justiční kandidáty je absolvování vybraných vzdělávacích akcí povinné. Vzdělávání v oblasti obchodování s lidmi však nebude pro justiční kandidáty povinné, nicméně i pro ně platí, že se budou moci v rámci odborné přípravy fakultativně přihlásit na semináře vypsané pro cílovou skupinu soudci a státní zástupci. V roce 2024 byl k dispozici e-learningový kurz v českém jazyce „*Obchodování s lidmi*“ (doplněný o nový modul zaměřený na problematiku pracovního vykořisťování) – jedná se o kurz v rámci širší nabídky programu Rady Evropy HELP. Prezenční kurz byl v roce 2024 plánován, ale pro nedostatečný počet zájemců byl zrušen. V roce 2025 je ve spolupráci s Nejvyšším státním zastupitelstvím plánována příprava e-learningového textu zaměřeného na aktuální problematiku v oblasti obchodování s lidmi.

Další vzdělávací aktivity MS:

- Státní zástupce KSZ Hradec Králové se zúčastnil 3. zasedání Focus Group státních zástupců specializovaných na problematiku obchodování s lidmi, které se konalo 26. a 27. června 2024 v Eurojustu. Byly prezentovány statistické údaje a aktuální situace ohledně typu odhalovaných případů obchodování s lidmi. Trendem je zneužívání trestně neodpovědných dětí k různým formám trestné činnosti. Znovu bylo upozorněno na spojitost obchodování s lidmi s nelegální migrací. Česká republika je hodnocena z pohledu státní příslušnosti obětí už nejen jako země zdrojová, ale i jako země cílová. Odprezentovány byly i kazuistiky aktuálně odhalených případů, mj. ohledně

surogátního mateřství, kuplířství a obchodování s lidmi. Pozornost byla věnována též ochraně oběti a předcházení jejím opakovaným výslechům. V rámci EU je zájem na přijetí opatření ke sjednocení právních úprav, protože to má význam i z hlediska mezinárodní justiční spolupráce. Právní úprava České republiky je ve srovnání ve většinové shodě s ostatními zeměmi EU. Naše úprava implementovala stávající předpisy EU týkající se dané problematiky. Práva obětí jsou zaručena speciálním zákonem. Diskutováno bylo i elektronické nabízení sexuálních služeb za úplaty přes různé weby a aplikace a získávání dat od jejich provozovatelů za účelem odhalování a objasňování v souvislosti s tím páchané trestné činnosti. V neposlední řadě byla zmíněna i problematika zajišťování výnosů z obchodování s lidmi. Viz dále [Focus Group of specialised prosecutors against human trafficking: Outcome Report of the 3rd meeting | Eurojust | European Union Agency for Criminal Justice Cooperation](#).

- Státní zástupkyně KSZ Hradec Králové, se 3. až 7. června 2024 zúčastnila kurzu Obchodování s lidmi a vykořisťování dětí, pořádaného Mezinárodní akademii pro vymáhání práva (ILEA) ve spolupráci s Velvyslanectvím USA v Praze. Kurz lektorsky zajišťovali experti z USA a uskutečnil se v Budapešti. Tématy kurzu bylo zabezpečení hranic, násilí založené na pohlaví, lidská práva, práva menšin a zranitelné skupiny obyvatel, obchodování s lidmi a pašování lidí. Kurz probíhal formou interaktivních přednášek a praktických skupinových cvičení.

Další vzdělávací aktivity

Problematika obchodování s lidmi je vždy nedílnou částí **konzulárního vzdělávání**. Přednášky věnované této problematice zajišťuje MV. Konzulární vzdělávání probíhá na více úrovních. Základním druhem konzulárního vzdělávání je tzv. před výjezdové školení, které se realizuje formou třítydenních kurzů. V roce 2024 byly tyto přednášky zabezpečeny ze strany NCOZ. Prezentace byly zaměřeny na seznámení se s formami a projevy obchodování s lidmi, s možnostmi pomoci obětem obchodování s lidmi a se systémy podpory těmto obětem. Konzulární pracovníci byli rovněž informováni o možnostech spolupráce ZÚ s příslušnými organizacemi, které se obchodem s lidmi zabývají a mohou v případě potřeby obětem poskytnout následnou pomoc.

La Strada ČR

V roce 2024 byla organizace La Strada ČR významně aktivní v oblasti **primární prevence u mladých dospělých**. Na těchto akcích byly cílově skupině předány informace o rizicích pracovního trhu, která mohou vést k situacím pracovního vykořisťování a obchodování s lidmi. Dělo se tak prostřednictvím interaktivních workshopů, edukačních videí a sdílením zkušeností z praxe. Celkem bylo uspořádáno **16 přednášek a proškoleny byly 289 osob**.

Hlavní důraz byl kladen na zapojení středních škol a Zařízení pro děti cizinců (ZDC). V roce 2024 proběhlo **11 akreditovaných školení Úvod do problematiky obchodování s lidmi se zaměřením na děti a mládež**, financovaných UNICEF. V rámci akreditovaných školení bylo také **proškoleny 92 pracovníků z různých neziskových organizací** pracujících s migranty v oblasti navázání kontaktu s obchodovanou osobou na krizových a poradenských linkách a v terénu. Během roku 2024 probíhala i **neakreditovaná školení, konkrétně pět, kterých se zúčastnilo celkem 90 posluchačů**. Konala se také

neakreditovaná školení pro Ukrajinské uprchlíky, z toho šest pro mládež (52 účastníků) a jedno pro dospělé (18 účastníků). V roce 2024 pokračovala spolupráce s **Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky** v rámci projektu „*Osvětová činnost a prevence obchodování s lidmi a vykořisťování v reakci na válku na Ukrajině*“.

Aktivity zaměřené na mladistvé – v roce 2024 pokračovaly aktivity organizace La Strada zaměřené na nezletilé ukrajinské státní příslušnosti pobývající na území ČR. **Preventivní materiály vytvořené v roce 2023 byly distribuovány po celé ČR do organizací pracujících s ukrajinskou mládeží.** Celkově bylo distribuováno do 23 organizací. Organizace La Strada v roce 2024 pokračovala ve **školení OSPOD** se zaměřením na děti a mladistvé. Proběhlo celkově **11 školení v Praze, Ústí nad Labem, Brně, Plzni, Roudnici nad Labem, Ostravě, Pardubicích, Olomouci, Jihlavě.** Bylo **proškoleni celkově 172 sociálních pracovníků OSPOD.** V roce 2024 organizace La Strada dále školila pracovníky institucí a organizací, které jsou v kontaktu v rámci **práce s nezletilými cizinci.** Bylo **proškoleni 88 pracovníků.**

Jako další z preventivních aktivit proběhlo v **5 organizacích pracujících s mladými uprchlíky** školení o bezpečném zaměstnávání mladistvých – bylo **proškoleni 52 mladých uprchlíků, včetně nezletilých.**

V roce 2024 pokračovala La Strada v šíření **video školení pro mladistvé ukrajinské uprchlíky** obsahující nejdůležitější informace o vstupu cizinců na český trh práce, o stěžejních ustanoveních zákoníku práce a pracovně-právních podmínkách a problematice pracovního vykořisťování a obchodování s lidmi. Toto video bylo zveřejněno na YouTube a bylo šířeno mezi organizacemi pracujícími s mladými uprchlíky, toto **video školení bylo shlédnuto 489krát.**

Arcidiecézní charita Praha

Organizace uskutečňovala v rámci výše uvedeného Projektu Magdala v roce 2024 následující přednáškovou a vzdělávací činnost, která byla realizována pracovníky terénního týmu zaměřeného na sensibilizaci a prevenci obchodování s lidmi:

31. 7. 2024 Mládežnický camp Raft, Rajnochovice

13. 8. 2024 Celorepublikové setkání animátorů, Kroměříž – 2 přednáškové bloky

23. 11. 2024 Arcidiecézní setkání mládeže, Praha, Kobylisy

Zařízení pro děti – cizince

Zařízení pro děti – cizince klade důraz zejména na jazykové kompetence klientů, neboť znalost jazyka je chápána jako základní integrační prvek a primární ochrana před zneužitím. Zařízení tedy kromě rozšířené výuky jazyka českého ve škole realizuje pravidelné doučovací lekce češtiny pro všechny klienty. V rámci ŠVP jsou do výuky odborných předmětů zařazována témata, která kladou důraz na prevenci obchodování a zneužívání. Zároveň některé školní projekty reagují na aktuální problematiku, se kterou klienti do zařízení přicházejí – např. orientace na pracovním trhu, finanční gramotnost, jednání na úřadech apod. V rámci individuální i skupinové práce s dlouhodobými klienty se ZDC zaměřuje zejména na prevenci rizik souvisejících s integračním procesem. K tomu slouží mnohé socializační programy. Dále ZDC poskytuje terapeutické služby, program přípravy

na odchod ze zařízení a další služby dle individuálních potřeb klientů. V rámci prevence rizik, mimo jiné i obchodování s lidmi a zneužívání, jsou ve spolupráci s jinými organizacemi pořádány různé semináře a workshopy zaměřené na zvýšení povědomí rizik spojených s životem v Evropě, extrémismem apod. Průběžně je klientům poskytováno právní a sociální poradenství.

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)

V kontextu prevence pracovního vykořisťování realizovala IOM následující vzdělávací aktivity, které byly realizovány z prostředků alokovaných na aktivity IOM v rámci *Refugee Response Plan* v kontextu války na Ukrajině:

- Školení pro zaměstnavatele malých a středních podniků zaměřená na pracovní právo a etické zaměstnávání migrantů. Cílem bylo zvýšit povědomí zaměstnavatelů v právních aspektech a povinnostech spojených se zaměstnáváním migrantů a zároveň představit etické standardy a upozornit na rizika nelegálních a neetických postupů. V roce 2024 proběhlo 19 školení s účastí 340 zaměstnavatelů.
- **Školení ke zvýšení interkulturních kompetencí pracovníků SÚIP.** Tato aktivita si klade za cíl zvýšit efektivitu odhalování nelegálního zaměstnávání a pracovního vykořisťování prostřednictvím zlepšení schopnosti navázat efektivnější komunikaci se zahraničními zaměstnanci během inspekci.
- **Poskytování poradenství migrantům.** Poradenství je poskytováno přímo (infolinkou IOM) a cestou implementačních partnerů působících v Libereckém, Pardubickém a Plzeňském kraji. Poradenství pomáhá migrantům lépe se orientovat na pracovním trhu a předcházet situacím vedoucím k pracovnímu vykořisťování.
- **Monitorování ubytovacích kapacit v kontextu kontroverzního propojování ubytování se zaměstnáním,** kdy jsou cizinci nuceni akceptovat pracovní vykořisťování pohrůžkou ztráty ubytování.
- **Pilotní projekt ke zvýšení kapacity ZO ČMKOS nabízet podporu a asistenci migrantům na pracovištích.**
- Zahájeno **pilotní ověřování zapojení interkulturních pracovníků do inspekčních týmů s cílem překonat jazykové a kulturní bariéry při kontrolách na pracovištích.** Aktivita směřuje k posílení prevence pracovního vykořisťování, nelegálního zaměstnávání a zastřenému zprostředkování práce, zejména u pracovníků z Ukrajiny.
- **Školení pro ukrajinské pracovníky zaměřené na pracovní práva, způsoby ochrany před zneužíváním a informace o možnostech pomoci v případě problémů se zaměstnavatelem.** Cílem bylo posílit informovanost zaměstnanců a tím předcházet případům pracovního vykořisťování. Celkem bylo vyškoleny 241 osob.
- **Realizováno 14 kulatých stolů v krajských městech po celé ČR zaměřených na propojení aktérů ze soukromého, veřejného a neziskového sektoru v oblasti zaměstnávání migrantů.** Cílem bylo sdílet zkušenosti, identifikovat hlavní výzvy a hledat řešení v prevenci pracovního vykořisťování a nelegálních praktik. Setkání podpořila regionální spolupráci a položila základy pro další kroky ke zlepšení pracovních podmínek migrantů v České republice.

MPSV

V souvislosti s válkou na Ukrajině a následným přílivem uprchlíků vyhodnotilo MPSV potřebu zvýšit informovanost pracovníků OSPOD, kteří pracují s ohroženými dětmi o tématu prevence obchodování s dětmi a celkově o tématu ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů. Z toho důvodu MPSV ve spolupráci s UNICEF uspořádalo dva typy rozsáhlých školení na tato témata.

První školení proběhlo ve spolupráci s neziskovou organizací La Strada. MPSV s UNICEF, nevládní organizací La Strada a krajskými úřady realizovalo od ledna do května 2024 na celém území České republiky specificky zaměřené školení pro pracovníky OSPOD zaměřené na **prevenci a včasnou identifikaci možného obchodování s dětmi**. Proškoleni byli zástupci orgánů sociálně-právní ochrany dětí ze všech krajů ČR kromě Prahy, celkem cca 160 osob. Toto školení navázalo na 4 již úspěšně absolvovaná školení, která se uskutečnila již v roce 2023, kdy bylo ve spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy, organizací La Strada a UNICEF proškoleny přibližně 40 zástupců OSPOD.

Dále proběhlo kaskádové **školení na téma ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů** pro odborníky pracující s těmito dětmi. Nejprve se uskutečnilo pětidenní intenzivní školení pro vybrané odborníky z řad pracovníků Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí, krajských úřadů a neziskových organizací realizované expertem UNICEF na toto téma. Klíčovými tématy, na které bylo školení zaměřeno, byla psychosociální podpora a duševní zdraví, case management, prevence obchodování s dětmi, genderově podmíněné násilí a řešení pobytové situace těchto dětí na území ČR. Školení se zaměřilo na různé aspekty práce s cílovou skupinou dětí bez doprovodu a odloučených dětí. Cílem školení bylo poskytnout účastníkům ucelený přehled a praktické dovednosti pro efektivní práci s dětmi-uprchlíky a migranty. Cílem bylo také zvýšit informovanost a vybavit účastníky nástroji potřebnými k poskytování účinné podpory této zranitelné skupině dětí.

Proškolení odborníci následně kaskádovitě školili pracovníky OSPOD v celé České republice na téma ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů. Školení proběhlo ve všech krajích včetně Prahy s výjimkou Středočeského kraje. Od října do prosince 2024 bylo uspořádáno 13 kaskádových školení na toto téma, kterých se zúčastnilo 220 pracovníků OSPOD, kteří byli vybaveni praktickými znalostmi a nástroji pro poskytování ucelené a citlivé podpory této specificky zranitelné skupině dětí.

V obou výše uvedených kurzech bylo v roce 2024 proškoleny celkem 380 pracovníků OSPOD.

Státní úřad inspekce práce

Nedílnou součástí činnosti SÚIP, stejně tak jako oblastních inspektorátů práce, je prevence a osvěta, která je směřována jak k zaměstnavatelům, tak zaměstnancům. Tato je realizována nejen jako součást kontrolní činnosti inspektorů, ale také prostřednictvím pracovněprávního poradenství, které je široké veřejnosti pravidelně poskytováno na oblastních inspektorátech. **V roce 2024 bylo poskytnuto přes 11 000 poradenství v rámci jednotlivých oblastních inspektorátů práce a zodpovězeno více než 7 000 dotazů prostřednictvím zelené linky.**

Inspektoři zaměřující se na oblast zahraniční zaměstnanosti jsou celoročně zapojováni do vzdělávacích aktivit, převážně organizací vlastních nebo externích seminářů s touto tematikou. Pravidelně jsou jim poskytovány aktuální informace, které mají dopad do oblasti zahraniční zaměstnanosti. Každé OIP disponuje jedním inspektorem, který je specializován na problematiku zahraniční zaměstnanosti. Tento současně poskytuje ostatním inspektorům odbornou podporu.

V roce 2024 byl realizován odborný seminář pro metodiky k problematice zaměstnávání zahraničních pracovníků, kdy, kromě jiného, byli inspektoři informováni **o problematice obchodování s lidmi zástupcem PČR – Národní centrály proti organizovanému zločinu**. Dále proběhla školení na téma „**Posílení interkulturních kompetencí inspektorů SÚIP a OIP**“, který realizuje nezisková organizace Slovo 21 o.p.s. v rámci projektu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) a MV ČR. Zástupce SÚIP se rovněž. účastnil semináře pořádaném Policií ČR (NCOZ), k problematice pracovního vykořisťování.

Mezi zástupci regionální platformy Centra na podporu integrace cizinců dlouhodobě probíhají osobní či on-line setkání a konzultace. Tato setkání probíhají několikrát ročně. V roce 2024 se zástupci orgánů inspekce práce aktivně zúčastnili několika konferencí, seminářů či on-line školení, které byly zaměřeny na téma pracovního vykořisťování, případně obchodování s lidmi, vysílání pracovníků a s tím spojené téma agenturního zaměstnávání. Vybraní anglicky hovořící metodici-inspektoři Státního úřadu inspekce práce se dále zúčastnili vzdělávacích akcí a tzv. školení školitelů pořádaných různými evropskými a mezinárodními orgány a organizacemi. Např. se vybraní inspektoři zúčastnili dvoudenního intenzivního školení zaměřeného na odhalování pracovního vykořisťování. Školení probíhalo pod organizací ELA a CEPOL a zúčastnili se jej zástupci policie a orgánů inspekce práce.

7.2 Prevence

S ohledem na trvajícím válečný konflikt na Ukrajině pokračují osvětové, vzdělávací a preventivní kampaně, které byly v ČR spuštěny krátce po zahájení ruské agrese v roce 2022. Jejich cílem je i nadále přispívat k maximální ochraně velmi zranitelných uprchlíků z Ukrajiny (zejména žen a dětí) před jakoukoliv trestnou činností, včetně před obchodováním s lidmi. Všechny důležité informace jsou průběžně aktualizovány a jsou i nadále dostupné na webových stránkách všech ústředních orgánů státní správy i v ukrajinském jazyce.

Koordinace preventivních aktivit proti obchodování s lidmi stále probíhá v rámci **Meziresortní koordinační skupiny pro boj proti obchodování s lidmi**, ve které jsou jak zástupci státních orgánů, tak zástupci nevládních organizací.

I v roce 2024 pokračovalo pořádání tzv. **kulatých stolů“ zaměřených na zlepšení identifikace potenciálních obětí obchodování s lidmi**, které jsou pořádány OPK MV ve spolupráci s NCOZ a příslušnými krajskými úřady. Hlavním cílem je zvyšování kvality detekce potenciálních obětí obchodování s lidmi a současně zlepšení vzájemné spolupráce a komunikace orgánů veřejné správy, nevládních i mezivládních organizací i dalších zainteresovaných subjektů v konkrétním regionu. V roce 2024 byly uvedené akce

realizovány v Jihomoravském kraji dne 22. 2. 2024, v Jihočeském kraji dne 10. 10. 2024 a Moravskoslezském kraji dne 11. 11. 2024.

Na pracovištích OAMP MV jsou k dispozici informační materiály ve více jazycích, ve kterých jsou cizinci upozorňováni mimo jiné na nebezpečí spojené s trestnou činností obchodování s lidmi, zejména pak nelegální zaměstnávání a pracovní vykořisťování. Vzhledem k tomu, že početná riziková skupina občanů Ukrajiny prchajících před válečným konfliktem má tendenci ve velké míře podléhat nepravdivým informacím a manipulaci ze strany osob zneužívajících jejich situace, je této skupině věnována patřičná pozornost. Informace se k této skupině cizinců dostávají zejména prostřednictvím aktivit Klientského centra OAMP MV. Oddělení klientského centra se v oblasti prevence obchodování s lidmi zaměřuje zejména na pracovní vykořisťování cizinců v ČR. V rámci tohoto tématu jsou komunikována rizika nelegálního zaměstnávání a důsledky z hlediska pobytu cizinců, včetně různých rad, výzkumů a doporučení se souběžně sdílenými kontakty a webovými portály pomocných organizací a příslušných partnerů. Povědomí o těchto tématech je zvyšováno následujícími způsoby:

- telefonní a e-mailová linka oddělení klientského centra OAMP MV,
- webové stránky ([zde](#) a [zde](#))
- FB stránky Naši Ukrajinci a Informační portál pro cizince ([zde](#), [zde](#) a [zde](#))
- osobní účasti na regionálních platformách, setkáních se zaměstnavateli, veřejností, partnery atd.

Policie ČR je prostřednictvím Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ SKPV trvale zapojena do projektu EMPACT k problematice trestné činnosti obchodování s lidmi. V rámci této platformy se realizují společné akce evropských zemí k naplňování priorit trestní politiky EU v boji proti závažné mezinárodní a organizované trestné činnosti. Jsou plánovány společné aktivity, tzv. „Action days“, které spočívají v provedení kontrolních akcí v konkrétních termínech na území různých členských států. Cílem akcí je vyhledání, dokumentování a vyhodnocení poznatků o zájmovém prostředí a osobách v něm se pohybujících. Na území ČR se kontrolní akce uskutečnila v termínu od 20. do 27. 4. 2024 opět se zaměřením na problematiku pracovního vykořisťování a byla řízena pracovníky Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace a OMSM NCOZ SKPV P ČR. Mimo projektu EMPACT byly samostatně ve spolupráci se službou cizinecké policie a místně příslušnými Oblastními inspektoráty práce provedeny opakované kontroly nočních podniků v Plzeňském kraji za účelem zjištění informací k možnému sexuálnímu vykořisťování žen z Ukrajiny a latinské Ameriky. Těmito kontrolami nebyly zjištěny žádné oběti. V menším rozsahu byly prováděny cílené kontroly s účastí menšího počtu subjektů, kdy tyto kontroly vyplývaly z požadavků jednotlivých trestních řízení, které byly v uvedeném období vedeny.

Ve spojení s migračními trendy, které probíhaly na území ČR v roce 2024, byly hlavní kontrolní akce spojené s možným výskytem OSL pořádané SCP tam, kde existovalo podezření, že by jednání osob mohlo naplnit skutkovou podstatu právě trestného činu obchodování s lidmi. Probíhaly kontrolní a bezpečnostní akce, ale i nárazové ad hoc opatření na pozemních komunikacích v příhraničí a na hlavních dálničních spojích (např. R0, D1, D2, D5, D8) zaměřené převážně na kontroly kamionové dopravy, dodávkových vozidel a osobních motorových vozidel, popř. autobusových linek, dále pak na mezinárodních vlakových spojích. V roce 2024 pokračovalo opatření zavedené vládou ČR

od 9. 10. 2023 s odkazem na čl. 28 a 25 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 Schengenský hraniční kodex a v souladu s § 11 odst. 1 zákona č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky, opatření obecné povahy o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR s platností do 2. 2. 2024, 23:59 hodin. Kontroly byly prováděny po celé délce úseku vnitřních hranic se Slovenskem (251 km, 27 hraničních přechodů – z toho 17 silničních, 7 železničních a 3 říční), a to flexibilním způsobem přiměřeným aktuální hrozbě v závislosti na vývoji situace. Úseky, na kterých byly prováděny kontroly, jejich intenzita a zacílení byly zvoleny s ohledem na princip přiměřenosti tak, aby omezení plynulosti přeshraničního provozu bylo co nejmenší. Ze strany policistů ŘSCP byla v rámci tohoto opatření prováděna šetření za účelem poznatků nejen k možnému protiprávnímu jednání v souvislosti s trestnou činností směřující k neoprávněnému pobytu na území ČR, ale též v souvislosti s trestným činem obchodování s lidmi. Kontrol se účastnili v rámci spolupráce také vyjma policistů OCP KŘP policisté oddělení šetření trestné činnosti a dokumentace a mobilní jednotky ŘSCP. Pracovníci Mobilní jednotky ŘSCP se na dané kontroly zaměřují dlouhodobě a v rámci každodenní činnosti, převážně v úsecích D2 – D1 (od státní hranice ČR/SR po Vysočinu). Dalším místem kde byly prováděny akce zaměřené na možné jednání mající znaky trestného činu obchodování s lidmi, byla opatření prováděná v rámci mezinárodních letišť ČR.

MPSV průběžně aktualizovalo a vkládalo na speciální webové stránky veškeré dostupné dokumenty k problematice uprchlické krize a k problematice sociálně právní ochrany dětí z Ukrajiny: <https://www.mpsv.cz/web/cz/ukrajina>. I v roce 2024 pokračovala navázaná spolupráce se zástupci organizace **UNICEF**. **Dotační titul** byl připraven v rámci širší spolupráce a partnerství MPSV s organizací UNICEF, která na území ČR napomáhá v reakci na uprchlickou krizi způsobenou ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, zejména v oblasti ochrany dětí. MPSV a organizace UNICEF se zavázali ke vzájemné spolupráci směřující do těch oblastí podpory, které zajistí ukrajinským dětem a rodinám přístup k integrovaným, multidisciplinárním a adekvátně financovaným komunitním a dalším službám na podporu rodin a dětí, zejména péči v raném dětství, sociální ochraně atd. Pro účely dotačního titulu darovala organizace UNICEF MPSV finanční prostředky v celkové výši 44,6 mil. Kč pro roky 2022, 2023 a 2024. V dotační výzvě pro rok 2024 byla z tohoto objemu na stanovený účel alokována celková částka 10,6 mil. Kč.

V roce 2024 MPSV posílilo aktivity v oblasti **prevence** prostřednictvím **zavedení služeb specialistů pro práci s osobami s migrační zkušeností**⁵. Tito specialisté působící na krajských pobočkách Úřadu práce ČR především poskytují odborné poradenství v oblasti zaměstnanosti (klientům i zaměstnavatelským subjektům), propojují klienty s dalšími službami Úřadu práce a relevantními aktéry integrace, to vše s ohledem na regionální specifika a individuální potřeby klientů. MPSV se v rámci zvyšování informovanosti cizinců dále zaměřilo na **sjednávání webových stránek informujících o právech a povinnostech** v souvislosti s pobytem a hledáním zaměstnání v ČR. Cílem je odstranit roztržičnost informací a seskupit je do jedné přehledné platformy tak, aby uživatel našel veškeré potřebné informace na jednom místě. Touto platformou, kterou tým MPSV v rámci projektu EURES + 3Z Up! doplňuje, byl v roce 2024 **portál www.cizinci.cz**. Obsahuje

⁵ Činnost specialistů je realizována pod záštitou projektu [EURES + 3Z Up!](#)

potřebné informace pro cizince i v různých jazykových mutacích (čeština, angličtina, ukrajinština, ruština) a kontakty na organizace podporující integraci. Významným krokem byla rovněž realizace informačních kampaní zaměřených na pracovněprávní vztahy a rizika na trhu práce. V rámci těchto aktivit vznikly animované **video manuály** a hrané **video spoty** na témata **prevence vykořisťování, životní a pracovní podmínky v ČR** nebo například **povinnosti cizince při změně zaměstnavatele**. Video manuály i hrané video spoty vznikly s různými kombinacemi jazykových verzí a titulků (v češtině, angličtině a ukrajinštině) tak, aby oslovily cizince různých národností. Video manuály i video spoty byly propagovány na sociálních sítích a umístěny na [YouTube kanál Úřadu práce ČR](#), aby mohly být využívány při dalších online i offline aktivitách Úřadu práce ČR. Videoobsah doplňují tištěné materiály, jako jsou [letáky a plakáty](#) v různých jazykových verzích (angličtina, ukrajinština, čeština; téma vykořisťování dokonce v 9 jazykových mutacích), které dle aktuální potřeby poskytují cizincům důležité praktické informace. Aktivní **osvěta probíhá i na sociálních sítích**, konkrétně na platformách [Facebook](#), [Instagram](#) a [LinkedIn](#), kde jsou sdíleny úspěšné příběhy klientů specialistů pro osoby s migrační zkušeností a poradců EURES, dále pak praktické informace i propagační materiály v různých formátech. **Velmi účinná z hlediska dopadu na cílovou skupinu se ukazuje spolupráce s influencery z řad cizinců**, během níž vznikají cílené online kampaně a balíčky informací o legální práci a zásadách ochrany práv zaměstnanců zaměřené na konkrétní cizinecké skupiny. V rámci těchto aktivit byla navázána spolupráce s informačním portálem [www.gromada.cz](#), influenceři vypracovali 5 balíčků obsahu na sociální sítě a webový portál s předem zadanými tématy: druhy pracovněprávních vztahů, zaměstnávání cizinců přes agentury práce, životní a pracovní podmínky v ČR, služby Úřadu práce pro cizince se zvláštním zřetelem na držitele dočasné ochrany, význam znalosti českého jazyka na pracovním trhu. Další oblastí, na kterou se MPSV zaměřilo, bylo **vzdělávání zaměstnavatelských subjektů a dalších aktérů integrace**. Organizováním odborných školení a distribucí tištěných i elektronických materiálů byla posilována znalost pracovněprávní legislativy a povinností souvisejících se zaměstnáváním cizinců. Tímto způsobem byly minimalizovány neúmyslné legislativní přestupky ze strany zaměstnavatelů a zvýšena transparentnost pracovních vztahů.

Webové stránky **SÚIP** jsou v průběhu celého roku průběžně aktualizovány a případné změny v zákonných předpisech jsou v informačních materiálech zohledněny. Informace či informační letáky dostupné na webových stránkách SÚIP obsahují základní údaje o pracovněprávních podmínkách zaměstnanců či o podmínkách BOZP. Informace jsou k dispozici v několik jazykových mutacích, přičemž vedle stránek v anglickém jazyce je k dispozici také verze v polštině, ukrajinštině, francouzštině, němčině, bulharštině a rumunštině. Ty poskytují základní informace o orgánech inspekce práce a jejich kontrolní působnosti a rovněž jsou do těchto jazyků přeloženy vybrané informační letáky (např. *Základní informace pro cizince o pracovněprávních předpisech v ČR*). Zahraničním pracovníkům umožňují získat základní informace a zorientovat se v platných pracovněprávních předpisech v ČR, a dále například v problematice vyslání pracovníků na území ČR.

Také v roce 2024 La Strada ČR pravidelně zveřejňovala příspěvky na Facebook pro osoby prchající před válkou na Ukrajině s kontakty a informacemi směřujícími k prevenci jejich vykořisťování a obchodování na území ČR. Mezi tyto příspěvky patřila sada

bezpečnostních tipů při hledání práce spojené s ubytováním (cíleno především na ženy-uprchlice), série bezpečnostních tipů v rámci prevence obchodování s lidmi v ukrajinském jazyce a další tematické příspěvky.

8. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY A ROZSUDKY SOUDŮ V PŘÍPADECH OBCHODOVÁNÍ S LIDMI

V roce 2024 nedošlo k výraznějšímu vnitrostátnímu legislativnímu vývoji v dané oblasti. V červnu 2024 byla za spolupráce členských států včetně České republiky přijata **směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1712 ze dne 13. 6. 2024, kterou se mění směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí** (dále jen jako „směrnice o prevenci obchodování s lidmi“). Jedná se o materiál, ze kterého pro Českou republiku plynou další úkoly (legislativní i praktická implementace). Česká republika má k dispozici dvouletou lhůtu, aby řádně transponovala požadavky směrnice o prevenci obchodování s lidmi do vnitrostátního práva, která uplyne 15. 7. 2026. Plánem legislativních prací vlády stanovený termín předložení zákona provádějícího požadavky této směrnice vládě České republiky je říjen 2025. Z hlavních změn, které tato novelizace dosavadní směrnice o prevenci obchodování s lidmi přinesla, lze upozornit na požadavek na kriminalizaci obchodování s lidmi, ke kterému dochází za účelem náhradního mateřství, nuceného sňatku a nezákonné adopce, na kriminalizaci úmyslného jednání spočívajícího ve vědomém využívání služeb osob, které jsou oběťmi obchodování s lidmi či rozšíření přitěžujících okolností o skutečnost, kdy pachatel sdílí v on-line prostoru materiál o oběti, který má sexuální podtext. Tato směrnice rovněž požaduje vznik referenčních mechanismů a národních kontaktních bodů, akcentuje poskytování pravidelného a specializovaného vzdělávání pro veškeré subjekty, které se mohou dostat do kontaktu s potenciálními oběťmi včetně orgánů činných v trestním řízení, soudních zaměstnanců, podpůrných služeb, osob v rámci inspekce práce, zdravotního a sociálního personálu; i tato směrnice klade důraz na zajištění citlivého přístupu s ohledem na gender, postižení a intersekcionalitu při poskytování pomoci a podpory obětem obchodování s lidmi, kdy zvláštní pozornost se má věnovat dětským obětem.

Podle předběžného vyhodnocení si implementace dané směrnice vyžádá změny právní úpravy trestního zákoníku týkající se zejména rozšíření forem vykořisťování a kriminalizaci využívání služeb obchodovaných osob (předpokládají se mimo jiné legislativní úpravy trestného činu obchodování s lidmi podle § 168 trestního zákoníku a trestného činu svěřením dítěte do moci jiného podle § 169 trestního zákoníku).

Dnem 17. července 2024 bylo v Úředním věstníku Evropské unie uveřejněno Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1938 ze dne 13. června 2024 o standardech kvality a bezpečnosti pro látky lidského původu určené k použití u člověka a o zrušení směrnic 2002/98/ES a 2004/23/ES. Toto nařízení si mimo jiné klade za cíl zlepšit ochranu dárců, příjemců a dětí narozených z lékařsky asistované reprodukce a komplexně reguluje problematiku látek lidského původu.

Dnem 17. července 2024 bylo v Úředním věstníku Evropské unie uveřejněno Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1938 ze dne 13. června 2024 o standardech kvality a bezpečnosti pro látky lidského původu určené k použití u člověka a o zrušení

směrnic 2002/98/ES a 2004/23/ES. Toto nařízení si mimo jiné klade za cíl zlepšit ochranu dárců, příjemců a dětí narozených z lékařsky asistované reprodukce a komplexně reguluje problematiku látek lidského původu.

V roce 2024 žádné legislativní změny bezprostředně se týkající těchto trestných činů přijaty nebyly.

Realizovaná opatření k 1. 1. 2024:

Nová definice nelegální práce

Novela § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti

Orgány inspekce práce již nebudou muset řešit tzv. znak soustavnosti, tedy se nebudou muset zabývat a prokazovat, jak dlouho osoba zastížená na pracovišti pracuje, resp. vykonává nelegální práci.

Nový trest zákazu činnosti až na dva roky za přešupek umožnění výkonu nelegální práce a zastřeného zprostředkování zaměstnání.

Novela § 139 a § 140 zákona o zaměstnanosti

Umožní lépe reagovat na závažná jednání pachatelů těchto přešupů, bez nutnosti čekat na rozhodnutí příslušných orgánů, např. živnostenských úřadu. Uložení trestu je na úvaze orgánů inspekce práce. Tento trest může představovat pro pachatele závažnější postih než samotné uložení pokuty.

Rozšíření ručení za pokutu uloženou za umožnění výkonu všech druhů nelegální práce v rámci subdodavatelských řetězců.

Novela § 141a zákona o zaměstnanosti

Umožní postihnout vysoce rozšířený negativní jev spočívající v řetězení subdodavatelských smluv, kdy na konci řetězce často stojí pouze schránková společnost, u které se pokutu nepodaří vymoci.

Rozšíření nemožnosti zaměstnat cizince

Novela § 37a, § 38, § 99 zákona o zaměstnanosti

Rozšíření současné úpravy, kdy dochází k sekundárnímu postihu za umožnění nelegální práce dle zákona o zaměstnanosti spočívající v nemožnosti zaměstnat cizince na i na případy přešupku zastřeného zprostředkování zaměstnání a umožnění výkonu zastřeného zprostředkování zaměstnání a na úseku nesoučinnosti při kontrole.

Tato úprava umožní rovněž předcházet jednání zaměstnavatelů, kteří z obav před tímto sekundárním postihem raději maří provedení kontroly a postihnout pachatele přešupku zastřeného zprostředkování zaměstnání a umožnění výkonu zastřeného zprostředkování zaměstnání.

Rozšíření sekundárního postihu povinnosti neposkytnout či uložit vrácení příspěvku dle aktivní politiky zaměstnanosti na všechny druhy nelegální práce.

Novela § 118 a 119 zákona o zaměstnanosti

Zamezení přístupu pachatelů přestupku umožnění výkonu nelegální práce k příspěvkům dle aktivní politiky zaměstnanosti (popř. uložení povinnosti vrátit tento příspěvek), nikoli jen pachatelé, kteří umožní nelegální práce dle § 5 písm. e) bod 3 zákona o zaměstnanosti, neboť závažnost ostatních forem nelegální práce je obdobná, a není žádoucí zaměstnavatelům, kteří nelegální práci umožňují poskytovat příspěvky aktivní politiky zaměstnanosti.

Zvýšení pokuty za nesoučinnostní přestupky dle zákona o inspekci práce

Novela § 9a 22 a zákona o inspekci práce

Zákon o inspekci práce obsahuje speciální nesoučinnostní přestupky, které umožňují postihnout porušení povinností kontrolované osoby dle § 9 zákona o inspekci práce až do výše 1 000 000 Kč.

Digitalizace oznamovací povinnosti zaměstnání cizince a oznámení o vyslaných zaměstnancích

Novelizace § 87, § 88 a 101 a zákona o zaměstnanosti

Digitalizace evidence pracujících cizinců a oznámení o vyslaných zaměstnancích umožní lepší analytickou činnost pro zacílení kontrolní činnosti orgánů inspekce práce.

Od 1. 1. 2025 jsou účinná tato legislativní opatření:

Správní trest uložení zveřejnění rozhodnutí o přestupku – podle § 140 odst. 6 zákona o zaměstnanosti lze za přestupek podle § 140 odst. 1 písm. c), e) nebo f) uložit zveřejnění rozhodnutí o přestupku, a to na úřední desce Státního úřadu inspekce práce na dobu 1 roku.

Prolomení mlčenlivosti u správce daně – podle § 40 zákona o inspekci práce jsou Úřad a inspektoráty při plnění konkrétních úkolů spadajících do jejich působnosti v oblasti umožnění výkonu nelegální práce, zastřeného zprostředkovávání zaměstnání nebo umožnění výkonu zastřeného zprostředkovávání zaměstnání oprávněny od správce daně vyžádat informace nezbytné pro jejich plnění. Správce daně žádosti vyhoví, ledaže by poskytnutím informací mohlo dojít k narušení řádného výkonu správy daní.

Poskytnutí informací podle odstavce 1 není porušením povinnosti mlčenlivosti podle [daňového řádu](#), a to ani v případě, že úřad nebo inspektorát tyto informace poskytne orgánům činným v trestním řízení pro účely trestního řízení v souvislosti s objasněním okolností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin neoprávněného zaměstnávání cizinců.

Skryté nahrávání – podle § 7 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce může inspektor při provádění kontroly nebo v rámci úkonů předcházejících kontrole pořizovat zvukové, obrazové a zvukově-obrazové záznamy bez vědomí kontrolovaných osob, pokud nelze účelu kontroly dosáhnout jinak; právo fyzických osob na ochranu jejich soukromého a osobního života tím není dotčeno.

8.1 Rozsudky soudů

Statistika MS uvádí v roce 2024 celkem **13 případů trestného činu obchodování s lidmi**. Dle ustanovení § 168 TZ bylo **pravomocně odsouzeno celkem 11 osob**. Níže jsou pro ilustraci uvedeny dva případy včetně vybraných částí odůvodňujících druh a výši uloženého trestu.

8.1.1 Kazuistika č. 1 (Krajský soud v Ústí nad Labem)

Oběť: žena, občanka ČR

Pachatel: muž, občan ČR

Prostředky donucení: Ad 1) a 3) jiného násilím nutil, aby něco konal, a dopustil se veřejně výtržnosti tím, že napadl jiného a spáchal daný čin opětovně. Ad 2) jinou osobu než dítě, za použití pohrůžky násilí, přiměl, aby jí bylo užito jiným k pohlavnímu styku a spáchal takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.

Modus operandi:

1) v době od května 2023 do 28. 8. 2023 v Ústí nad Labem pachatel opakovaně vyhledával poškozenou, nar. 17. 7. 2000, kterou násilím nutil i přes její odpor, aby zůstávala v jeho přítomnosti, nestýkala se s jinými osobami a dále jí zakazoval návštěvu lékařů, a v uvedeném období taktéž poškozenou opakovaně a často fyzicky napadal, a to několikrát do týdne, kdy jí po různých hádkách napadal fackami nebo pěstmi do obličeje, naposledy dne 28. 8. 2023 v Ústí nad Labem, na blíže nezjištěném místě, donutil poškozenou, aby s ním jela do K. B. tak, že ji chytil za ruku a táhnul ji a řekl poškozené, aby nedělala ostudu, nebo s ní švihne, poté u zoologické zahrady ji dal obžalovaný úder fackou, pěstí a tahal jí za vlasy, v důsledku čehož poškozená spadla na zem, obžalovaný pak poškozenou zvedl a dál ji tahal za ruce a kopl jí nohou do prsou, poté obžalovaný poškozenou táhl směrem ke kolejím, cestou ji napadal, a když poškozená spadla, táhl ji obžalovaný po zemi, poté poškozenou i škrtil oběma rukama, poškozené pak řekl, že když šlape pro někoho jiného, tak mu také vyšlape peníze.

2) v době kolem 22. 8. 2023 v Ústí nad Labem po poškozené, požadoval, aby za úplatu jinému poskytla sexuální služby, kdy poté, co to poškozená odmítla, na ní obžalovaný začal křičet, že s ní švihne, vzhledem k tomu, že poškozenou obžalovaný v minulosti opakovaně fyzicky napadal, naposledy den předtím, podřídila se mu, aby se tak vyhnula dalšímu fyzickému napadení, obžalovaný poté v ulici Předlická oslovil muže, se kterým domluvil, že s ním poškozená za úplatu uskuteční soulož za přesně nezjištěnou sumu, zaplacenou v eurobankovkách, muž poté s poškozenou odjel vozidlem a uskutečnil s ní soulož a peníze za soulož předal poškozené, která je poté předala obžalovanému, následně dne 27. 8. 2023 po poškozené obžalovaný opět požadoval, aby za úplatu jinému poskytla sexuální služby, čemuž se poškozená ze strachu z možného fyzického napadení podvolila, kdy obžalovaný poblíž ulic Předlická a Za Válcovnou oslovil muže, se kterým domluvil, že s ním poškozená za úplatu 450 Kč uskuteční soulož, muž s ní poté odjel svým vozidlem a uskutečnil s ní soulož a peníze za soulož předal poškozené, která je poté předala pachateli.

3) dne 29. 8. 2023 v čase kolem 11:30 hodin v Ústí nad Labem, v budově Kontaktního centra pro drogově závislé, nejprve z prostoru ulice před centrem pokřikoval na poškozenou, která před ním ze strachu utekla do zdejší budovy, kde žádala přivolat na pomoc policii, poté

vykopl uzavřené vstupní dveře do budovy, které tím poškodil, kdy budovu následně prohlédl a po nalezení poškozené tuto agresivním způsobem začal tahat za předloktí a vytahovat z budovy ven, kdy tato se tomu urputně bránila.

A daného jednání se pachatel dopustil, přestože byl trestním příkazem Okresního soudu v Ústí nad Labem odsouzen mimo jiné pro přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku.

Délka vykořisťování: cca 3 měsíce.

Výše uvedeným jednáním pachatel spáchal:

ad 1), ad 3) jednak přečin vydírání podle §175 odst. 1 trestního zákoníku, jednak přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku,

ad 2) zločin obchodování s lidmi podle § 168 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. d) trestního zákoníku.

Trest: za zločin obchodování s lidmi podle § 168 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. d) trestního zákoníku, za přečin vydírání podle §175 odst. 1 trestního zákoníku, za přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku a za sbíhající se přečin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1 trestního zákoníku, jímž byl uznán vinným rozsudkem Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 1. 2024, který nabyl právní moci dne 15. 1. 2024, podle § 168 odst. 3 trestního zákoníku, za užití § 43 odst. 2 trestního zákoníku, **k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šesti a půl /6,5/ let.**

8.1.2 Kazuistika č. 2 (Krajský soud v Hradci Králové)

Oběti: nezletilá dívka, občanka ČR,

Pachatelka: žena, občanka ČR.

Prostředky donucení: pachatelka zjednala dítě, aby ho bylo užito jiným k pohlavnímu styku, kořistila z takového jednání a spáchala takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.

Modus operandi:

Pachatelka ve dnech od 20. 01. 2023 do 23. 01. 2023 z místa svého bydliště v Kostelci nad Orlicí, za účelem si tím opatřit neoprávněný majetkový prospěch, pro poškozenou tehdy nezletilou narozenou 15. 08. 2005, o které věděla, že je mladší 18 let, za využití inzerce na portálu „Amateri.com“ a elektronické komunikace sháněla zájemce o pohlavní styk s ní za úplatu, přičemž se jí podařilo pro poškozenou k uvedenému účelu zajistit jednak dne 21. 01. 2023 jednoho muže, čímž pro sebe získala nejméně 1 500 Kč, které dílem použila na zaplacení taxi k zajištění dopravy poškozené z Kostelce nad Orlicí na místo určení, a jednak dne 23. 01. 2023 dalšího muže, od kterého za to získala pervitin, zatímco tento dne 23. 01. 2023 v penzionu ve Vamberku její nabídku mít za úplatu pohlavní styk s poškozenou nevyužil.

Délka vykořisťování: několik dnů

Výše uvedeným jednáním pachatelka spáchala:

zločin obchodování s lidmi podle § 168 odstavec 1 písmeno a), odstavec 3 písmeno d) trestního zákoníku.

Trest: podle § 168 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **tří roků a šesti měsíců**.

8.2 Trestný čin obchodování s lidmi v dovolací činnosti

V roce 2024 byla na odboru mimořádných opravných prostředků pod sp. zn. 1 NZO 652/2024 vedena pouze jedna trestní věc, v níž byla pachatelka stíhána pro zločin obchodování s lidmi podle § 168 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) trestního zákoníku. Obviněná A. C. využila svého zákonného oprávnění a proti rozsudku odvolacího soudu podala dovolání, které opřela o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) trestního řádu. Dovolání obviněné bylo shledáno zjevně neopodstatněným, a proto bylo navrženo, aby bylo podle § 265i odst. 1 písm. e) trestního řádu odmítnuto. Nejvyšší soud o tomto dovolání dosud nerozhodl.

Jednalo se o trestní věc Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 54 T 10/2022, v níž byl dne 2. 11. 2023 vynesena rozsudek ohledně obviněné A. C., která v blíže nezjištěné době v průběhu července či srpna roku 2020 v Českém Těšíně společně s Ja. K. nabídly nezletilé J. K. možnost obstarání finančních prostředků poskytováním sexuálních služeb za úplatu a v bytě A. C. společně s Ja. K. poškozenou několikrát vyfotografovaly ve vyzývavém oblečení v sexuálně explicitních polohách a tyto fotografie používaly k nabízení sexuálních služeb nezletilou za úplatu prostřednictvím internetové inzerce, kterou A. C. uveřejnila na internetových stránkách Avízo s telefonním kontaktem na svou osobu a následně A. C. prostřednictvím svého telefonu dojednávala v době od července či srpna roku 2020 do ledna roku 2021 s nezjištěnými muži poskytování sexuálních služeb J. K. formou pohlavních styků zaměřených pohlavnímu uspokojení druhých osob v uvedeném bytě za částku 1.000 Kč za půl hodiny a 1.500 Kč za hodinu, které stanovila A. C., a to s frekvencí několikrát týdně, přičemž takto zájemci o placené sexuální služby, hrazené finanční prostředky si mezi sebou následně rovným dílem dělily. Ja. K. a A. C. se uvedeného jednání dopustily s plným vědomím, že je J. K. dívkou mladší 18 let a srozuměny s pravděpodobným negativním dopadem svého jednání na její další vývoj zejména v oblasti psychické, mravní a sexuální, přičemž tímto získala přesně nezjištěnou finanční částku pro svou vlastní potřebu. Předmětné jednání bylo v jednočinném souběhu právně kvalifikováno v rozsudku soudu prvního stupně i jako přečin ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. a), c), odst. 3 písm. a), b) trestního zákoníku. Dále byla obviněná A. C. odsouzena pro další dva skutky, v nichž byly spatřovány zločiny kuplířství podle § 189 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku.

Za tuto trestnou činnost byla obviněná A. C. odsouzena podle § 168 odst. 3 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání osmi let, pro jehož výkon byla podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku zařazena do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 1 trestního zákoníku jí byl uložen rovněž trest propadnutí věci, a to finanční částky 2.220 EUR. Podle § 70 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku jí byl uložen trest v rozsudečném výroku výslovně označených věcí. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu jí byla uložena povinnost zaplatit poškozené J. K. k rukám jejího

zmocněnce na náhradě nemajetkovou újmu, částku ve výši 500.000 Kč, přičemž co do částky ve výši 300.000 Kč jí byla povinná plnit společně a nerozdílně s již odsouzenou J. K.

Proti citovanému rozsudku soudu prvního stupně podali odvolání obviněná A. C. a státní zástupce. O těchto řádných opravných prostředcích rozhodl Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 2. 7. 2024 sp. zn. 2 To 86/2023 tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 trestního řádu z podnětu odvolání obviněné A. C. napadený rozsudek částečně zrušil, a to ve výroku o trestu odnětí svobody a způsobu jeho výkonu, přičemž za splnění podmínek § 259 odst. 3 trestního řádu znovu sám rozhodl tak, že obviněnou odsoudil podle § 168 odst. 3 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání sedmi let, přičemž pro výkon takto uloženého trestu obviněnou podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Odvolání státního zástupce bylo jako nedůvodné podle § 256 trestního řádu zamítnuto.

8.3 Rozhodovací činnost obecných soudů a Ústavního soudu

V rozhodovací činnosti Ústavního soudu a obecných soudů nebylo v roce 2024 zaznamenáno žádné významné rozhodnutí týkající se problematiky obchodování s lidmi.

8.4 Rozhodovací činnost Evropského soudu pro lidská práva

„Přehled rozhodnutí ESLP vztahujících se k problematice obchodování s lidmi, ale také k problematice otroctví, nevolnictví a nucených nebo povinných prací“, který zpracovává nejvýznamnější rozhodnutí tohoto soudu ve vztahu k dané problematice, je vyvěšen na Extranetu státního zastupitelství a je tak dostupný pro celou soustavu státního zastupitelství.

Podkladem tohoto materiálu jsou, kromě úplných znění daných rozhodnutí, tzv. *Factsheets* vydávaná ESLP – <http://www.echr.coe.int/>. Díky těmto sumarizujícím dokumentům lze poměrně přehledně sledovat vývoj judikatury tohoto soudu ve vztahu k problematice obchodování s lidmi a zákazu otroctví a nucených prací.

V rozhodovací činnosti Evropského soudu pro lidská práva byla v roce 2024 zaznamenána dvě významná rozhodnutí týkající se problematiky obchodování s lidmi.

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 24. října 2024 ve věci B. B. proti Slovensku, č. 48587/21

Nevyšetření obchodování se Slovenkou do Spojeného království

Jednání Y mohlo být považováno za trestný čin obchodování s lidmi, pokud se stěžovatelka v rozhodné době objektivně nacházela ve zranitelném postavení a Y o tom subjektivně věděl a měl v úmyslu toho využít.

Stěžovatelka si zejména stěžovala, že slovenské orgány neposoudily trestný čin jako obchodování s lidmi, ale jako trestný čin kuplířství, což bylo neslučitelné s jejich povinností provést účinné vyšetřování na základě věrohodného podezření, že byla vystavena obchodování s lidmi. Tím došlo k porušení jejich práv chráněných článkem 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (zákaz otroctví a nucených prací). Rovněž se dovolávala článku 8 (právo na respektování soukromého a rodinného života).

K článku 4 Úmluvy Soud zopakoval, že vnitrostátní a nadnárodní obchodování s lidmi, bez ohledu na to, zda souvisí s organizovaným zločinem, spadá do působnosti článku 4 Úmluvy. Státy mají podle tohoto článku povinnost zajistit, aby byly vyšetřeny případy možného obchodování s lidmi, pokud existovalo věrohodné podezření, že byla porušena práva jednotlivce podle článku 4. To neznamená absolutní právo na dosažení trestního stíhání nebo odsouzení osoby, ale povinnost zahájit a vést vyšetřování, které by vedlo ke zjištění skutečností a k identifikaci a případně potrestání pachatele.

V tomto případě existovalo věrohodné podezření, že se stěžovatelka stala obětí obchodování s lidmi. Soud odkázal zejména na její tvrzení, že Y. zařídil její přemístění do Spojeného království, aby tam pracovala jako prostitutka, a že to přijala z nedostatku jiné možnosti, než aby se stala bezdomovkyní (což svědčí o její zranitelnosti a podporuje její tvrzení, že ji Y zneužil). Orgány činné v trestním řízení proto měly povinnost zajistit účinné vyšetřování této věci. Nestálo tedy řešit jednání Y jako podezření z trestného činu kuplířství; bylo nutné prozkoumat, jak slovenské orgány reagovaly na možnost, že by se mohlo jednat o trestný čin obchodování s lidmi.

Mezi stranami nebylo sporné a Soud připustil, že jednání Y mohlo představovat obchodování s lidmi. Nicméně slovenské orgány neprovedly v tomto směru žádné důkazy, resp. vědomě upustily od vyšetřování obchodování s lidmi a omezily své úsilí na zkoumání obvinění z kuplířství. Nelze tedy říci, že by orgány učinily všechny přiměřené kroky ke shromáždění důkazů a objasnění okolností případu tím, že by prokázaly zejména „porozumění mnoha jemným způsobům, jak se jednotlivec může dostat pod kontrolu jiného“, a tím objasnily skutečnou povahu vztahu stěžovatele s údajným obchodníkem s lidmi. Toto celkové selhání bylo ještě zhoršeno délkou soudního řízení. Soud proto shledal porušení článku 4 Úmluvy.

Pokud jde o stížnost stěžovatelky podle článku 8 Úmluvy, že byla opakovaně vyslýchána o traumatizujících událostech, Soud zopakoval, že si je vědom citlivosti výpovědi o sexuálním trestném činu z pohledu oběti tohoto trestného činu. V tomto případě však stěžovatelka ani na vnitrostátní úrovni, ani před Soudem nspecifikovala žádný konkrétní aspekt svého výslechu, který by byl v rozporu s jejím právem na respektování soukromého života, jako je konfrontace s pachatelem, kladení ponižujících a zastrašujících otázek nebo nevhodná organizace výslechu. Soud neshledal, že by došlo k porušení práv stěžovatelky podle článku 8 Úmluvy, a proto prohlásil tuto část stížnosti za zjevně neopodstatněnou.

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. října 2024 ve věci T. V. proti Španělsku, č. 22512/21

Španělské orgány zanedbaly povinnost vyšetřit závažné obvinění Nigerijky z obchodování s lidmi

Pokud jde o to, zda si stěžovatelka byla vědoma povahy „práce“, kterou měla ve Španělsku vykonávat, není rozhodující, že mohla alespoň zpočátku souhlasit s tím, že bude vykonávat sexuální služby ve prospěch C. (viz *mutatis mutandis* Chowdury a další proti Řecku, č. 21884/15, § 96, 30. března 2017). V každém případě je podle definice Úmluvy proti obchodování s lidmi takový souhlas irelevantní, pokud byl použit některý z „prostředků“ obchodování s lidmi (viz Krachunova, § 153). Závěr o tom, zda vznikla procesní povinnost

vnitrostátních orgánů (ve smyslu článku 4 Úmluvy), musí být založen na okolnostech, které panovaly v době, kdy byla vznesena příslušná obvinění nebo kdy byly orgány upozorněny na *prima facie* důkazy o zacházení v rozporu s článkem 4, a nikoli na následném závěru učiněném po ukončení vyšetřování nebo příslušného řízení (viz výše uvedený rozsudek S. M. proti Chorvatsku, § 325).

Případ se týkal stížnosti Nigerijky, která tvrdila že byla jako nezletilá obchodována do Španělska a v letech 2003 až 2007 sexuálně zneužívána. Podařilo se jí uprchnout před údajnými obchodníky s lidmi, začala využívat pomoc nevládní organizace a v roce 2011 podala trestní oznámení. Trestní řízení proti údajným pachatelům však bylo nakonec španělskými soudy zamítnuto, protože tvrzení oběti, zejména pokud jde o její věk v době, kdy byla do Španělska obchodována, byla považována za rozporuplná. Konkrétně stěžovatelka byla do Španělska z Nigérie převezena v roce 2003, když jí bylo 14 let. Rodinný známý (C) jí nabídl, že ji vezme na práci do Španělska výměnou za 70 000 EUR, které jí budou vyplaceny z výdělků, který si tam vydělá. O povaze její budoucí práce jí nebylo nic řečeno. Do Španělska odcestovala přes Paříž na padělaný pas pro dospělé a setkala se s C, který ji odvezl do domu v Arahalu (obec jihovýchodně od Sevilly). Stěžovatelka byla nucena pracovat jako prostitutka a zůstala pod kontrolou C až do roku 2007, kdy se jí podařilo uprchnout. Nadále však pracovala jako prostitutka v různých oblastech Španělska. V roce 2010 jí začala pomáhat nevládní organizace Apip-Acam Foundation, která jí poskytla ubytování a zdravotní péči. Tato podpora ji povzbudila k podání trestního oznámení v červnu 2011. Na své verzi trvala po celou dobu následného vnitrostátního řízení. Upřesnila zejména, že příbuzní C na ní provedli „voodoo rituál“ a donutili ji slíbit, že C neoznámí španělské policii, jinak ji „voodoo zabije“. Celou dobu jí bylo vyhrožováno a byla neustále sledována. Všechny peníze, které vydělala, musela odevzdávat C.

Soud uvedl, že stěžovatelka předložila doložitelné tvrzení, že byla vystavena obchodování s lidmi a nucené prostituci. Její nábor prostřednictvím příbuzného s údajným použitím „voodoo“, které mělo zaručit splacení „dluhu“ a odradit ji od nahlášení obchodníků s lidmi policii, odpovídal *způsobu jednání*, který obchodníci s lidmi v Nigérii často používají. Její tvrzení, která i přes některé odlišné prvky zůstala konzistentní v průběhu celého vnitrostátního řízení. Nebylo také pochyb o tom, že se v letech 2003 až 2011 nacházela ve velmi zranitelné situaci; samotné španělské orgány ji důsledně považovaly za oběť obchodování s lidmi. Soud je proto přesvědčen, že stěžovatelka předložila argumentovatelné tvrzení podpořené důkazy *prima facie*, že byla vystavena obchodování s lidmi a nucené prostituci.

Soud shledal, že vyšetřování bylo poznamenáno nedostatky. Zaprvé, přestože bylo vyšetřování formálně zahájeno v roce 2011, nejzákladnější kroky – výslech manažerů klubu, kde byla stěžovatelka údajně nucena pracovat – byly učiněny až v roce 2013. Smysluplné kroky k identifikaci údajných obchodníků s lidmi byly podniknuty až v roce 2014, tedy téměř tři roky po podání trestního oznámení. Je zřejmé, že orgány v počáteční fázi vyšetřování nepostupovaly s potřebnou pečlivostí. Zadruhé Soud konstatoval, že orgány zejména neučinily všechny přiměřené kroky k objasnění okolností údajné práce žalobkyně v klubu R. Soud dále opakuje, že orgány musí podniknout veškeré přiměřené kroky ke shromáždění důkazů a objasnění okolností případu (viz výše citovaný rozsudek S. M. proti Chorvatsku, § 316). Vzhledem k tomu, že orgány činné v trestním řízení mají lepší

předpoklady pro vedení vyšetřování než oběť, nemůže jakékoli jednání nebo nejednání ze strany oběti ospravedlnit nečinnost orgánů činných v trestním řízení (tamtéž, § 336).

S ohledem na výše uvedené úvahy Soud konstatuje, že způsob, jakým byly v daném případě uplatněny trestněprávní mechanismy, byl vadný do té míry, že představoval porušení procesního závazku žalovaného státu podle článku 4 Úmluvy. Tím, že vnitrostátní orgány nejednaly bezodkladně a neprovedly několik zjevných směrů vyšetřování a v roce 2017 případ předběžně zamítly povrchním způsobem, projevíly zjevnou neúctu k povinnosti vyšetřit závažná obvinění z obchodování s lidmi, což je trestný čin s ničivými důsledky pro jeho oběti. Došlo tedy k porušení článku 4 Úmluvy (procesní aspekt).

GRETA v tomto případě předložila intervenci třetí strany a zdůraznila, že vyšetřování podezření na obchodování s lidmi by mělo být proaktivní, mělo by využívat speciální vyšetřovací techniky a finanční šetření ke shromažďování důkazů a vyhnout se přílišnému spoléhání na výpovědi obětí. GRETA dále poznamenala, že postup posuzování věku by neměl být používán ke zpochybnění tvrzení osoby, že se stala obětí obchodování s lidmi.

9. PARTNERSTVÍ

9.1 Partnerství v rámci ČR

V této kapitole jsou uváděny příklady spolupráce jak na strategické, tak na operativní úrovni. I nadále zůstala spolupráce jednotlivých organizací ovlivněna ruskou agresí na Ukrajinu, a s tím související snaha pomoci a ochránit především ukrajinské ženy a děti v ČR před různými druhy trestné činnosti, včetně obchodu s lidmi.

Nadále probíhala spolupráce Policie ČR, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, orgánů celní správy ČR, oblastních inspektorátů práce, nevládních organizací, z nichž nejintenzivnější byla roce 2023 s organizací La Strada ČR, Diakonie ČCE, Arcidiecézní chartou (Projekt Magdala) a Mezinárodní organizací pro migraci (IOM). Dále také s orgány územní samosprávy a úřady práce, finančními úřady, živnostenskými úřady, zdravotnickými zařízeními, matričními úřady a dalšími orgány veřejné správy.

V roce 2024 se konala dvě řádná zasedání MKS, a to dne 24. 6. 2024 a 12. 12. 2024. Stálí členové MKS a další přizvaní hosté se v průběhu těchto zasedání zabývali (krom standardních bodů) především následujícími tématy:

- Informace k Revizi směrnice EP a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a ochraně obětí a jaké z ní budou vyplývat pro ČR nové úkoly a potřebné změny
- Představení materiálu „Analýza dosavadních poznatků a existujících výstupů v oblastech pracovního vykořisťování a nelegálního či neregulárního zaměstnávání cizinců a dalších souvisejících témat v Plzeňském kraji“
- Závěrečná zpráva Výboru GRETA po druhém monitorovacím cyklu plnění Úmluvy proti obchodování s lidmi: zásadní doporučení pro Českou republiku
- Závěrečné výstupy bezpečnostního výzkumu „Komplexní přístup k prevenci a potírání obchodování s dětmi“ *ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú.*
- Aktuality v oblasti nelegálního zaměstnávání cizinců.

Arcidiecézní charita i v roce 2024 spolupracovala s Policií ČR, organizací La Strada ČR, v rámci terénní služby odkazujeme některé klienty na zdravotní služby organizace Rozkoš bez rizika, Bílý kruh bezpečí, Rosa, Proxima Sociale, Drop in, Organizace pro pomoc uprchlíkům, Sdružení pro integraci a migraci.

MZ – dne 6. března 2024 se konalo formou videokonference společné jednání Kompetentních autorit pro krve, tkáně a buňky, včetně oblasti transplantací a dárcovství orgánů a poslední jednání Národních kompetentních autorit pro dárcovství a transplantace orgánů se konalo dne 10. prosince 2024.

9.2 Přeshraniční spolupráce

Přeshraniční spolupráce v roce 2024 nadále pokračovala jak u státního, tak u neziskového sektoru. Po celý rok 2024 probíhala intenzivní spolupráce zejména MS s Výborem GRETA na druhém monitorovacím cyklu implementace Úmluvy Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi. Dne 11. 10. 2024 byla oficiálně zveřejněna na webových stránkách Rady Evropy již **2. závěrečná zpráva**, kterou Výbor GRETA schválil na svém jednání v červenci tohoto roku. Následně byla zpráva vzata na vědomí Výborem smluvních stran na jeho plenárním zasedání 29. listopadu 2024. Zpráva shrnuje zásadní doporučení pro Českou republiku, která by měla být plněna v dalším, již třetím, monitorovacím období.

V roce 2024 proběhly 2 jednání NREM (sítě národních reportérů a ekvivalentních mechanismů při Evropské komisi), a to **v dubnu a prosinci**.

Hlavními tématy byla řešení problémů při odhalování a boji proti obchodování s lidmi, nábor, včetně on-line, a odhalování obětí napříč členskými státy; vyšetřování a stíhání včetně kvalifikace trestného činu jako obchodování s lidmi, pracovní vykořisťování ve vysoce rizikových odvětvích, včetně ochrany obětí, příklady dobré praxe (multidisciplinární) spolupráce - prevence a osvěta a pomoc obětem, prevence a spolupráce – role soukromého sektoru, sociálních partnerů a odborů, formy a identifikace nucené kriminality, aktuální, relevantní a realistický obraz rozměru problematiky obchodování s lidmi v souvislosti s pašeráctvím a migrací, zhodnocení účinnosti přijatých opatření v souvislosti s konfliktem na Ukrajině a opětovné připomenutí důležitosti přístupu k efektivním nástrojům v rámci vyšetřování trestné činnosti související s obchodováním s lidmi.

Ve dnech 10.–11. července 2024 se konala v Budapešti Konference maďarského předsednictví na téma dárcovství a transplantací orgánů. Další zasedání Kompetentních autorit pro krev, tkáně a buňky (BTC) a orgány se konalo dne 16. října 2024 formou videokonference.

Na zasedání COREPER I dne 20. listopadu 2024 byl v rámci přípravy zasedání Rady EPSCO, část zdraví, zařazen také bod ke schválení návrhu ZR k dárcovství a transplantacím orgánů.

Ve dnech 31. 10. – 3. 11. 2023 se na Ministerstvu spravedlnosti uskutečnila 2. hodnotící návštěva výboru GRETA k implementaci Úmluvy Rady Evropy proti obchodování s lidmi Českou republikou. Za výbor GRETA se zúčastnili Antoaneta Vassileva (Bulharsko), Luka Maderić (Chorvatsko) a Parvine Ghadami. Za soustavu státního zastupitelství se zúčastnili Jana Zezulová (NSZ), Milan Šimek (KSZ Hradec Králové) a Daniela Příbylová (KSZ České

Budějovice). Dále zde byli přítomni zástupci krajských soudů (České Budějovice, Ústí nad Labem a Hradec Králové), vrchních soudů a zástupkyně Nejvyššího soudu. Dále se zúčastnili zástupci dalších rezortů, např. MV a MPSV.

V roce 2024 obdržela ČR v rámci pravidelného hodnocení vládou USA výsledek auditu v oblasti boje proti obchodování s lidmi za rok 2023, kterým i nadále ČR zůstává zařazena do skupiny I (státy, které naplňují minimální standardy na problematiku OSL z pohledu Ministerstva zahraničních věcí USA).

9.3 Poznatky ZÚ ČR k obchodování s lidmi ve vztahu k ČR

ÁZERBAJDŽÁN

O občanech ČR obchodovaných do/prostřednictvím Ázerbájdžánu není ZÚ Baku informován a vzhledem k velmi malému počtu státních občanů ČR v Ázerbájdžánu lze s vysokou pravděpodobností předpokládat, že takovéto případy neexistují.

Stejně jako v uplynulých letech, bylo i v roce 2024 zřejmé, že státní občané Ázerbájdžánu projevují zvýšený zájem o zaměstnání v ČR. Avšak jen málokoho z žadatelů o pobytové oprávnění v ČR (dlouhodobá i krátkodobá) za účelem zaměstnání, lze označit za „kvalifikovanou či vysoce kvalifikovanou pracovní sílu“. Za typického ázerbájdžánského zájemce o práci v ČR (žadatele o pobytové oprávnění za účelem zaměstnání v ČR) lze považovat muže středního věku z nižších sociálních vrstev, žijícího na Ázerbájdžánském venkově, s absencí znalosti jakéhokoli jazyka, kromě ázerbájdžánštiny. Ze zkušeností ZÚ Baku se zpracováním žádostí o předmětná pobytové oprávnění, z podkladů k těmto žádostem a souvisejících pohovorů s žadateli, se lze důvodně domnívat, že **značná část zájemců o práci v ČR (EU) z Ázerbájdžánu, jsou pravděpodobnými oběťmi „obchodování s lacinou pracovní silou“, jež režírují „ruskojazyčné subjekty“, které již v ČR (EU) mají své letité zázemí.** ZÚ Baku v průběhu roku 2024 zaznamenal výrazný pokles zájmu občanů Ázerbájdžánu o česká schengenská víza za účelem zaměstnání.

FILIPÍNY

ZÚ Manila nezaznamenal na Filipínách nebo v ostatních zemích (Palau, Nauru, Mikronésie, Marshallovy Ostrovy) případy občanů ČR jako obětí obchodování s lidmi.

S ohledem na vládní prioritu ekonomické migrace na ZÚ Manila, **kdy se v roce 2024 z Filipín stala hlavní zdrojová země pracovní síly do České republiky**, se zásadním partnerem pro náš ZÚ stal DMW (Department of Migrant Workers – Ministerstvo migrujících pracovníků). Tento vládní úřad zaštiťuje celý proces ekonomické migrace z Filipín a zamezení obchodování s lidmi je jednou z jeho hlavních priorit.

V září 2024 ZÚ Manila zevrubně informoval o citlivém případě pašování lidí do České republiky tzv. Barmskou cestou, která má ve filipínské společnosti velice negativní konotace s ohledem na rozsáhlé případy vykořisťování jejich občanů v Barmě v minulosti. **Stejnou cestou přes jižní ostrovy Filipín, následně Malajsii a Thajsko byla nelegálně převáděna skupina zájemců o práci v České republice.** Těmto lidem byla **po zaplacení značné částky** přislíbena práce v České republice, do pasů vylepena **falešná česká**

schengenská víza, s kterými měli následně odletět z Bangkoku. Na letišti byla skupina naštěstí natolik podezřelá, že se jí nepodařilo odcestovat a všichni její členové byli zadrženi. Dle jejich pozdějších výpovědí zaplatili za celý proces značně vysoké částky a během celé zdouhavé cesty byli ze strany organizované skupiny vydírání a sexuálně obtěžováni. **S ohledem na dokumenty, kterými skupina disponovala, byli organizátoři pravděpodobně napojeni na ukrajinské zprostředkovatele v ČR.** Případ byl na Filipínách široce medializován a byl mu věnován také samostatný projev v senátu.

Filipínské orgány bedlivě sledují cesty svých občanů do zahraničí právě zejména s ohledem na riziko obchodování s lidmi. Filipínští občané musí před odjezdem za manželem/kou do zahraničí absolvovat školení (jak se chovat v nouzových situacích) u Komise pro Filipínce v zahraničí. Toto školení nemusí absolvovat filipínské občanky (zpravidla se jedná o manželky a přítelkyně), resp. se nemusí prokazovat při odjezdu z Filipín příslušným certifikátem, pokud jedou pouze na turistickou cestu za svým přítelem nebo manželem. Musí však vždy mít pozvání a prohlášení manžela nebo přítele ověřené filipínským velvyslanectvím. Školení se vyžaduje pouze v případě výjezdu z Filipín (dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny, „snoubenecké“ nebo „manželské“ vízum).

Jak již bylo uvedeno výše, s ohledem na výrazné navýšení vládní kvóty pro příjem žádostí o zaměstnanecké karty na ZÚ Manila (10 300 žádostí ročně) se v roce 2024 Filipíny staly hlavní zdrojovou zemí ekonomické migrace do České republiky. ČR a stejně tak další evropské země se postupně stávají cílovými regiony filipínské migrace a tento proces je ze strany filipínské vlády podporován i s ohledem na lepší životní a pracovní podmínky a výrazně vyvinutější ochranu zaměstnanců v porovnání např. se zeměmi Perského zálivu.

Díky náročnému schvalovacímu procesu na filipínské straně a skutečnosti, že drtivá většina filipínských pracovníků přijíždí do ČR na základě zařazení do vládního Programu ekonomické migrace, se případy vykořisťování či jiného zneužívání Filipínců příliš neobjevují. ZÚ Manila nicméně zaznamenal zájem zajištění filipínských pracovníků oklikou, např. přes institut dlouhodobého víza za účelem sezónního zaměstnání, kde byla zřejmá aktivita ukrajinských zprostředkovatelských skupin a snaha o dokládání falešných dokumentů. Zároveň je vysoký zájem o získání filipínských pracovníků pobývajících v jiných zemích (převážně Hongkong, Tchaj-wan a některé evropské země), přičemž v těchto případech je zcela obcházen povinný proces na filipínské straně a cizinci tak odjíždějí do ČR zcela bez vědomí filipínských úřadů.

Na jakýkoliv případ zneužívání a vykořisťování reagují filipínské úřady velice citlivě. Česká republika je v tomto ohledu nahlížena ze strany filipínských úřadů jako převážně bezproblémová, nicméně občas se nějaký případ objeví, jako např. sebevražda filipínského pracovníka na Vánoce 2024, který byl pravděpodobně vydírán ze strany organizované skupiny.

KEŇA

Pokud jde o obchodování s lidmi ve státech akreditace (KE, RW, TZ, BI, UG), pak i v roce 2024 znaménáme, v souvislosti s konfliktem v UA, v jehož důsledku došlo k přerušení náborem pracovní síly z RU/UA, **zvýšený zájem CZ zaměstnavatelů (zpravidla nekale jednajících přes místní prostředníky, kteří své „služby“ žadatelům poskytují za**

nemravně vysokou úplatou) o pracovní sílu ze států akreditace ZÚ Nairobi. Žadatelé často nemají ani nejzákladnější ponětí o výši čisté mzdy, nemohou si svobodně zvolit ubytování, nemají povědomost o svém pracovním zařazení, místě výkonu práce, bydlišti, pojištění atd. Tento neblahý trend byl výrazně potlačen nulovou kvótou pror. 2024, nicméně se stále setkáváme s „předpřipravenými“ e-maily žádajícími schůzku za účelem podání žádosti o sezónní zaměstnání na základě vydaného rozhodnutí ÚP za minimální mzdu u společností s RU/UA vlastnickou strukturou a týmiž ubytovateli.

Ačkoliv se o obchod s lidmi jako takový přímo nejedná, společným jmenovatelem je nesvoboda jedince, který je zcela odkázán na své zaměstnavatele (ubytovatele), což jsou často tytéž osoby, motivované ziskem ze zaměstnání (resp. vykořisťování jejich levné pracovní síly) osob ze zahraničí, neznalých CZ právních předpisů, vlastních práv a povinností zaměstnavatele. Žádosti o krátkodobá víza za účelem zaměstnání jsou ZÚ zamítány na shora uvedených důvodech, žádosti o dlouhodobá víza/pobyty za účelem zaměstnání jsou MV ČR zasílány s poznatky učiněnými během pohovorů a vyplývající z dokumentů, indikující tzv. novodobé otroctví.

PÁKISTÁN (rovněž pro AFGHÁNISTÁN)

ZÚ/ISLA neměl v roce 2024 žádný konkrétní poznatek o lidech obchodovaných z ČR do Pákistánu či opačným směrem. Podle hodnotící zprávy U.S. státního departmentu "2024 Trafficking in Persons: Czech Republic" však Pákistán nadále figuruje vedle Bulharska, Polska, Rumunska, Slovenska, Ukrajiny, Mongolska, Nepálu, Nigérie, Filipín, Vietnamu, Moldavska, Lotyšska a dalších republik bývalého SSSR ve výčtu států, jejichž občané **bývají v ČR zneužívání k nucené práci jako jedné z forem obchodování.**

Na základě rozhodnutí vlády ČR k cílené ekonomické migraci je ZÚ/ISLA již po několik let zmocněn k náběru vysoce kvalifikovaných a vědeckovýzkumných pracovníků, nikoliv kvalifikovaných pracovníků, čímž se zúžil prostor k případnému zneužívání pracovního pobytového titulu k nuceným pracím. Žádosti o krátkodobá pracovní víza a sezónní zaměstnání jsou v drtivé většině ze strany ZÚ/ISLA odůvodněně zamítány.

V případě ZÚ/ISLA však pochybnosti nadále vzbuzuje postavení ať již pákistánských žen, které se provdávají za Pákistánce s pobytem v ČR, či již s nabytým českým občanstvím, nebo pákistánských, zpravidla mladých mužů, kteří se žení se staršími českými či slovenskými ženami. Ročně takto ZÚ nově registruje počty sňatků nikoliv jako dosud v řádu vyšších jednotek, ale nižších desítek. Většina sňatků navíc probíhá on-line a touto formou (prostřednictvím aplikací Skype, Tik Tok apod.) probíhá i samotné seznámení obou partnerů. ZÚ/ISLA staví otázku, zda či do jaké míry je akceptovatelná z hlediska českého právního řádu on-line svatba. Pokud text muslimského oddacího listu (Nikah Nama), vydávaného církevním orgánem v urdštině, plně koresponduje s textem Potvrzení o registraci manželství, vydávaným pákistánským státním registračním úřadem a atestovaným pákistánským MZV, je prováděno vyšší ověření. Poté, co Zvláštní matrika v Brně vydá manželům český oddací list, následuje důkladný paralelní pohovor s oběma z nich a v případě, že jeden z manželů je české státní příslušnosti, závěrečné vyhodnocení, zda manžel/ka splňuje podmínky rodinného příslušníka občana EU a zda se nejedná o účelový sňatek. Některé z těchto párů přitom již mají potomka s českým rodným listem, počatým nezřídkou ve třetí zemi, často v severní, turecké/muslimské části Kypru.

V případě sňatků pákistánských občanů, z nichž jeden má pobytové oprávnění v ČR se jedná podle místních tradic převážně o sňatky dohodnuté rodinami obou snoubenců. Ženich/nevěsta přijede na svatbu do Pákistánu, aniž by se s nevěstou/ženichem před svatbou vůbec viděli a vzápětí po uzavření sňatku se vrací zpět do ČR s tím, že jej má novomanžel/ka následovat. Analogicky je tomu v případě českých či slovenských žen, které uzavřou muslimský sňatek v Pákistánu či ve třetí zemi, často v severní turecké části Kypru, a poté se většinou navracejí do ČR či na Slovensko a žádají po ZÚ/ISLA vyšší ověření pákistánského oddacího listu. Za výše uvedených okolností není snadné správně vyhodnotit, do jaké míry žena vstupuje do svazku dobrovolně, jaký pociťuje nátlak ze strany rodičů a širší společnosti a zda může sňatek bez úhony odmítnout.

Dohodnutá manželství jsou v Pákistánu velmi častá a početně v nich převažují vzdálenější příbuzenské vztahy, v případě dívek až z 90 %, v případě mužů z 50 %. Jedním z důvodů vedle majetkových zájmů je snaha rodičů, případně prarodičů ženicha a nevěsty o zachování pevného pouta vzájemné sounáležitosti v širokém kruhu rodinné pospolitosti. Nezanedbatelné mohou být genetické dopady těchto manželství na potomstvo, na což se však v místní praxi nehledí s odkazem na výklad koránu, který užší příbuzenské vztahy v případě institutu manželství zakazuje.

Násilné sňatky jsou pákistánskou Ústavou i zákonem o rodině sice pod hrozbou odnětí svobody až na 14 let zakázány, nicméně v praxi k nim dochází, ponejvíce na venkově. Jedním z jejich důsledků je poměrně významný podíl násilím donucených snoubenců na celkovém počtu sebevražd.

Případy **úcelových sňatků**, zejména pákistánských občanů s občankami ČR či SK, jsou díky často důvodným pochybnostem ohledně pákistánských matričních dokumentů odhalovány již v souvislosti s ověřováním těchto dokumentů, předkládaných ZÚ k vyššímu ověření (superlegalizaci). Děje se tak díky zpřísněné praxi, prováděné v zájmu boje s fenoménem úcelových manželství, kterou umožňuje český zákon o zahraniční službě v § 18, odst. 6 (možnost odmítnutí ověření, pokud je listina v rozporu se skutečností, kterou má ověřovat), jakož i vyhláška 187/2017 v § 6, odst. b), dle něhož se "vyšší ověření veřejné listiny provede za předpokladu, že ověřující osoba nemá důvodné pochybnosti o pravosti listiny".

Poměrně často se objevují i **případy občanů Pákistánu, kteří usilují o statut RP občana různých členských států EU pákistánského původu**, domáhají se společné cesty do ČR obvykle za turistickým účelem, přičemž vyvíjejí na ZÚ nátlak, často s pomocí právníka, s odkazem na následující právní předpisy:

- čl. 3(2) Směrnice 2004/38/ES, která rozšiřuje výčet členů rodiny o finančně, zdravotně či osobně závislé příbuzné na základě posouzení těchto aspektů ze strany úřadů příslušného státu EU;
- § 15a Zákona o pobytu cizinců 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vztahujícího se k právům příbuzného občana EU či ČR s trvalým pobytem na území ČR, pokud je v zemi, z níž pochází, osobou vyživovanou tímto občanem EU či ČR, nebo je v zemi, z níž pochází, členem domácnosti tohoto občana EU či ČR, nebo u něhož vážné zdravotní důvody vyžadují osobní péči občana EU či ČR;

ČR, resp. má s občanem EU či ČR s trvalým pobytem na území ČR řádně doložený trvalý partnerský vztah;

- soudní judikát z 5.9.2012, C83/11 dávající oprávnění rodinným příslušníkům občanů EU pohybovat se a pobývat volně v rámci EU/EEA s tím, že, rodinným příslušníkům závislým finančně na občanu EU musí být umožněn vstup a pobyt v hostitelském členském státě v souladu s národní legislativou toho státu.

ZÚ/ISLA tyto žádosti přijímá pouze po předložení ověřeného matričního dokumentu ZÚ příslušného státu EU, jímž žadatel prokáže založení příbuzenského vztahu s občanem EU či doklady, které jednoznačně prokazují výše uvedené relevantní zákonné požadavky, zejména finanční závislosti v dlouhodobém časovém úseku. I tak tato skupina RP občanů EU zůstává z hlediska vízového řízení slabým místem, umožňujícím leckdy snazší získání víza, ať již sporné či nedostatečně vyhodnocené platnosti některého z výše uvedených atributů, což může přivodit riziko následného zneužití víza pro migraci.

UKRAJINA

ZÚ Kyjev ani GK Lvov neorganizovaly v r. 2024 žádné aktivity k tématu obchodování s lidmi. Tématu se však věnuje kyjevská pobočka IOM. Tato organizace provozuje programy prevence, programy pomoci obětem, pracuje se státní správou, podnikateli a dalšími relevantními aktéry na aktivitách s cílem minimalizovat problematiku obchodování s lidmi.

V roce 2024 nebyl zaznamenán žádný případ obchodování občana ČR do Ukrajiny. Ukrajina není typicky cílovou zemí, ale zdrojovou. Z pohledu počtu ukrajinských obětí obchodování se nejvíce případů týká Ruska, Polska, případně samotné Ukrajiny. Nejvíce obětí se týká nucená práce, sexuální vykořisťování, v menší míře pak nucení k žebrotě a jiné formy. Nejčastější formy nábory jsou osobní kontakt, internetová reklama, noviny či agentury.

Nejen v kontextu ČR je **specifickým rizikem obchod s dětmi, které se na Ukrajině narodily díky surogátnímu mateřství.** ZÚ Kyjev i GK Lvov zaznamenaly případy, kdy pro dítě, které porodila náhradní ukrajinská matka, byl na UA vydán rodný list, ve kterém však byli uvedeni „noví“ rodiče. **I pro takto narozené děti je žádáno vydání náhradního cestovního dokladu pro cestu do ČR, kdy však dítě není evidováno v českých matrikách narození.** Na rozdíl od žádosti o vydání plnohodnotného cestovního pasu občana ČR není pro vydání NCD podmínkou předložení českého rodného listu, tzn. takové dítě přicestuje do schengenského prostoru, kde může pobývat bez další evidence (*pozn.: je ke zvážení, zda vydání NCD pro nově narozené dítě nepodmínit současným podáním zápisu do Zvláštní matriky Brno*).

VELKÁ BRITÁNIE

V říjnu 2024 došlo v UK k odsouzení zbývající části osob zapojených do organizování pracovního vykořisťování občanů ČR v oblasti Londýna v letech 2015 až 2019. V tomto soudním procesu, který byl zpožděn z důvodu COVIDu uložil Korunní soud v Southwark tresty odnětí svobody celkem 6 osobám (vše občané ČR), přičemž hlavní organizátor E. D. byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce trvání 13 let. Mnohaleté tresty si od soudu vyslechli i další obžalovaní, přičemž bratr E. D. – Z. D. byl společně s manželkou odsouzen soudem v Cambridgshire v tamní části vyšetřování v listopadu 2023

k trestu odnětí svobody v délce trvání 10,5 roku. Případ získal značnou mediální pozornost jak v ČR tak i UK, mj. i vzhledem ke skutečnosti, že část poškozených byla vykořisťována v souvislosti se zaměstnáních v londýnských provozovnách rychlého občerstvení Mc Donald's. V listopadu 2024 proběhlo několik jednání s pracovníky Border Force (BF), které se týkaly tipování potencionálních obětí obchodování s lidmi (v UK terminologii Modern Slavery and Human Trafficking/MSHT) již při vstupu těchto osob na území UK. Výsledkem těchto jednání je formulář, který bude ze strany BF vypracován a zaslán na ZÚ Londýn v případě, že BF v rámci pohraniční kontroly zjistí okolnosti, odůvodňující podezření, že cestující je osobou, která může být zneužita v UK v souvislosti s MSHT. Tento formulář (viz příloha), resp. poznatky v něm obsažené budou následně sdíleny s příslušnými orgány Policie ČR.

V souvislosti s aplikací výše uvedených formulářů se v průběhu jara 2025 uskuteční na letišti Gatwick praktický workshop, jehož účelem bude zintenzivnění spolupráce při prevenci a odhalování MSHT mezi BF a zastupitelskými úřady a policejními složkami států střední a východní Evropy.

10. PRIORITY

Priority v roce 2024:

- prevence zneužívání ukrajinských uprchlíků pobývajících na území ČR k obchodování s lidmi,
- realizace projektu Komplexní přístup k prevenci a potírání obchodování s dětmi,
- zlepšení schopností pracovníků v terénu identifikovat oběti OSL (s využitím stávajících nástrojů a pomůcek, cílených školení), jakož i prohlubování spolupráce orgánů veřejné správy s neziskovým sektorem a dalšími zainteresovanými subjekty.

TABULKOVÁ ČÁST

1. STATISTICKÉ VÝSTUPY PČR

1 a – TRESTNÝ ČIN OBCHODOVÁNÍ S LIDMI V ČR V LETECH 2013 – 2024 (DLE § 168 TZ)												
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
registrované skutky	18	20	18	22	16	13	20	18	14	18	20	39
z toho objasněno	11	14	7	15	11	9	12	11	6	9	13	25
objasněno dodatečně	5	5	2	2	5	4	1	2	6	3	6	4
stíháno osob	25	16	12	23	24	15	26	20	21	16	25	28
z toho muži	20	8	6	17	21	11	13	12	14	9	10	16
z toho ženy	5	8	6	6	3	4	13	8	7	7	15	12
z toho cizinci	2	3	4	1	6	2	6	2	4	2	3	2
z toho občané ČR	23	13	8	22	18	13	20	18	17	14	22	26

1 b - TRESTNÝ ČIN KUPLÍŘSTVÍ (DLE § 204 STZ, § 189 TZ)												
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
registrováno	52	57	50	36	60	34	37	19	34	67	74	46
objasněno	38	49	44	27	52	24	30	17	24	58	58	36
stíhané osoby	44	72	63	35	42	33	27	28	29	28	51	32

2. STATISTICKÉ VÝSTUPY MS

2 a – POČTY PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÝCH OSOB A ULOŽENÝCH TRESTŮ ZA OBCHODOVÁNÍ S LIDMI DLE § 168 TZ A 232 A STZ)												
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
odsouzené osoby	19	6	19	8	9	16	12	8	21	13	13	11
k nepodmíněnému trestu	17	4	12	6	6	13	11	5	18	6	8	7
k podmíněnému trestu	2	1	7	2	3	3	1	3	3	7	5	4

2 b – PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÉ OSOBY PRO VYBRANÉ TRESTNÉ ČINY V ROCE 2024									
rok 2024		§ 164	§ 165	§ 166	§ 167	§ 168	§ 189	§ 190	§ 342
celkem trestných činů		1	0	0	0	13	34	0	2
celkem odsouzeno osob		1	0	0	0	11	34	0	1
oběť	dítě	x	x	x	x	x	x	x	x
	žena	x	x	x	x	x	x	x	x
trest	PO	1	0	0	0	4	30	0	0
	NEPO	0	0	0	0	7	3	0	0
	do 1 roku	0	0	0	0	0	0	0	0
	1 - 5 let	0	0	0	0	4	2	0	0
	5 - 15 let	0	0	0	0	3	1	0	0
upuštěno od potrestání		0	0	0	0	0	0	0	0
Zproštěno		0	0	0	0	0	1	0	0

X – data k obětem trestného činu nemáme k dispozici, sledujeme pouze oběti tr. činu domácí násilí

3. OBCHODOVÁNÍ S LIDMI MLADŠÍMI 18 LET (MPSV, ZDC)

3 a – POČET ZJIŠTĚNÝCH PŘÍPADŮ DĚTSKÉ PORNOGRAFIE A PROSTITUCE ZA LÉTA 2013 – 2024 (MPSV)		
Rok	dětská pornografie	dětská prostituce
2024	133 (96 dívek, 37 chlapců)	13 (12 dívek, 1 chlapec)
2023	96 (75 dívek, 21 chlapců)	10 (6 dívek, 4 chlapci)
2022	127 (106 dívek, 21 chlapců)	21 (11 dívek, 10 chlapců)
2021	100 (90 dívek, 10 chlapců)	8 (6 dívek, 2 chlapci)
2020	77	5
2019	114	8
2018	151	2
2017	119	9
2016	66	23
2015	57	15
2014	87	17
2013	33	17

3 b – STATISTICKÉ ÚDAJE O NEZLETILÝCH CIZINCÍCH BEZ DOPROVODU ZA ROK 2024 (ZDC)	
Celkem nezletilých (z toho UA)	51 (26)
z toho chlapci (z toho UA)	34 (13)
z toho dívky (z toho UA)	17 (13)
z toho do 15 let (z toho UA)	25 (16)
z toho nad 15 let (z toho UA)	26 (10)
z toho žadatelů o azyl (z toho UA)	5 (0)
Země původu	
Ukrajina	26
Sýrie	9
Afghánistán	6
Vietnam	2
Německo	3
Turecko	1
Itálie	1
Venezuela	1
Polsko	1
Kongo	1
Pákistán	1
Česká republika	1
Ukončení pobytu	
Stále v zařízení (z toho UA)	15 (7)
Útěk (z toho UA)	14 (0)
Do péče rodiny (z toho UA)	13 (13)
Do jiného zařízení (z toho UA)	7 (6)
SUZ (z toho UA)	2 (0)
Prům. délka pobytu	83 dní

4. STATISTICKÉ VÝSTUPY MV

4 a – STATISTIKA PROGRAMU PODPORY A OCHRANY OBĚTÍ OSL MV ZA ROK 2024						
	Celkem	Muži	Ženy	Sexuální vykořisťování	Pracovní vykořisťování	Jiné formy
Počet obětí	10	5	5			
Sexuální vykořisťování	2	0	2			
Pracovní vykořisťování	6	5	1			
S a P vykořisťování	1	0	1			
Jiné formy	1		1*			
Národnost						
ČR		5	3	1	5	2
Slovensko			1		1	
Ukrajina			1	1		

* sexuální vykořisťování, pracovní vykořisťování, nucená práce, nucená žebrota

5. STATISTICKÉ VÝSTUPY VE VZTAHU K NELEGÁLNÍMU ZAMĚSTNÁVÁNÍ (MPSV)

5 a – POČET PROVEDENÝCH KONTROL V OBLASTI DODRŽOVÁNÍ ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI A POČET ZJIŠTĚNÝCH NELEGÁLNĚ ZAMĚSTNANÝCH OSOB					
rok	počet kontrol	počet osob zjištěných při nelegální práci			
		občané ČR	občané EU	cizinci	celkem
2017	9 707	767	234	1 917	2 918
2018	8 840	763	225	3 595	4 583
2019	9 457	622	207	3 513	4 342
2020	5 557	556	141	2 413	3 110
2021	5 222	312	288	2 695	3 295
2022	6 572	475	79	2 007	2 561
2023	6 574	583	62	2 156	2 801
2024	6 328	541	86	1 307	1 934

6. DOTACE MPSV POSKYTOVANÉ NNO V ROCE 2024

6 a – DOTACE MPSV 2023 ORGANIZACÍM POSKYTUJÍCÍM SLUŽBY PŘEVÁŽNĚ CÍLOVÉ SKUPINĚ „OBĚTI OBCHODU S LIDMI“	
Diakonie ČCE - Středisko celostátních programů a služeb	8 786 100
azylové domy	4 708 700
krizová pomoc	4 077 400
Arcidiecézní charita Praha	8 529 900
Odborné sociální poradenství	8 529 900
LA STRADA Česká republika, o.p.s.	10 627 500
terénní programy	1 949 600
azylové domy	2 880 100
krizová pomoc	2 506 000
odborné sociální poradenství	2 123 800
telefonická krizová pomoc	1 168 000
Celkový součet	27 943 500

6 b – POČTY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, KTERÉ MAJÍ REGISTROVANOU CÍLOVOU SKUPINU OBĚTI OBCHODU S LIDMI, A DÁLE KTERÉ POSKYTUJÍ SLUŽBY TAKÉ OSOBÁM MLADŠÍM 18 LET (2024)		
DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	POČET SLUŽEB	Z TOHO POČET SLUŽEB ZAMĚŘENÝCH TAKÉ NA OSOBY DO 18 LET
azylové domy	10	9
krizová pomoc	2	2
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0
odborné sociální poradenství	28	7
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	0
sociální rehabilitace	2	2
telefonická krizová pomoc	6	3
terénní programy	6	4
Celkový součet	54	27

POUŽITÉ ZKRATKY

CEPOL	The European Union Agency for Law Enforcement Training – Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva
ČR	Česká republika
Diakonie ČCE	Diakonie Českobratrské církve evangelické
EMPACT THB	European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats Trafficking in Human Beings – Evropská multidisciplinární platforma v boji proti kriminálním hrozbám, obchodování s lidmi
EU	Evropská unie
EUROJUST	The European Union's Judicial Cooperation Unit – Evropské jednotka soudní spolupráce
IOM	Mezinárodní organizace pro migraci
La Strada ČR	La Strada Česká republika, o.p.s.
MEPA	Mitteleuropäische Polizeiakademie – Středoevropská policejní akademie
MKS	Mezirezortní koordinační skupina pro oblast boje proti obchodování s lidmi
MOPNZC	Meziresortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců
MOPNZ	Meziresortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MS	Ministerstvo spravedlnosti ČR
MV	Ministerstvo vnitra ČR
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
NNO	Nestátní nezisková organizace
NBD	Nezletilý bez doprovodu
OIP	Oblastní inspektorát práce
OSL	Obchodování s lidmi
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PČR	Policie ČR
Program	Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi MV
R-R	ROZKOŠ bez RIZIKA, o. s.
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování PČR
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
ZDC	Zařízení pro děti – cizince
Zpráva	Zpráva o stavu obchodování s lidmi v ČR za rok 2020
ZÚ Manila	Zastupitelský úřad Manila

PRÁVNÍ PŘEDPISY

zákon o pobytu cizinců	zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
STZ	zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
trestní řád	zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
zákon o sociálních službách	zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
zákon o zaměstnanosti	zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
zákoník práce	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
zákon o SPOD	zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2024

*Ministerstvo vnitra České republiky
odbor prevence kriminality*

Praha 2025